

Prawo Wewnętrzne Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej

DEKLARACJA WSTĘPNA

Kościół Ewangelicko – Augsburski w Rzeczypospolitej Polskiej jest społecznością ochrzczonych w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego, budującą swoją wiarę i życie chrześcijańskie wyłącznie na pismach Starego i Nowego Testamentu (Ef 4,4-6; 1 Kor 12,12.13; Rz 10,17). Za ich obowiązujący wykład uznaje trzy starochrześcijańskie wyznania wiary (Apostolskie, Nicejsko-Konstantynopolskie, Atanazjańskie) oraz księgi wyznaniowe zawarte w Księdze zgody z roku 1580 (Mały katechizm, Duży katechizm, Wyznanie Augsburskie (niezmienione), Obrona Wyznania Augsburskiego, Artykuły Szmalkaldzkie, Formuła Zgody). Głową Kościoła jest Jezus Chrystus, który przez Ducha Świętego budzi wiarę i gotowość składania świadectwa o Nim jako Zbawicielu i jedynym pośredniku zbawienia (Ef 1,10.22; 4,15; 1 Tm 2,5). Widzialnymi znakami Kościoła są: Ewangelia, Chrztęstwo, Wieczerza Pańska, władza odpuszczania grzechów, urząd zwiastowania Słowa Bożego oraz wspólnota nabożeństwa i modlitwy.

ROZDZIAŁ I ZASADY OGÓLNE

§ 1¹²

Do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej należy ogół chrześcijan wyznania ewangelicko – augsburskiego (luteranckiego) zorganizowanych w Diecezjach i Parafiach na terytorium Pań-

12 Dotychczas w ZPW mamy zapis: „Do Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej Kościołem, należą osoby wyznania ewangelicko – augsburskiego (luteranckiego, zachowującego Confessio Augustana invariata z roku 1530), posiadające przynależność do jednej z parafii tego Kościoła. Kościół pod względem administracyjnym dzieli się na Diecezje, z których każda obejmuje Parafie znajdujące się na jej terenie.” Tekst ten naznaczony jest dosyć trudnym orzeczeniem eklezjologicznym „Kościół dzieli się na diecezje...” Zastosowana korekta wzorowana na pomieszczonych w RZWK zapisach definiujących Kościół.

stwa Polskiego oraz osoby i kościelne jednostki organizacyjne określone w § 6.

§ 2

Stosunek Państwa do Kościoła określa ustawa.¹³

§ 3

1. Kościół jako całość oraz jego jednostki organizacyjne: Diecezje, Parafie i Diakony są osobami prawnymi.
2. Osobami prawnymi są również: Ewangelickie Duszpasterstwo Wojskowe, Diakonia Kościoła i Diakonie Diecezjalne oraz Centrum Misji i Ewangelizacji. Inne jednostki organizacyjne Kościoła mogą uzyskać osobowość prawną w trybie przewidzianym w ustawie.
3. Kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej.
4. Strukturę organizacyjną Kościoła określa Synod Kościoła.
5. Zmiany w strukturze organizacyjnej Kościoła:
 - a) dotyczące istnienia i granic Parafii – uchwała Konsystorz,¹⁴
 - b) dotyczące istnienia i granic Diecezji, a także tworzenia innych osób prawnych - uchwała Synod Kościoła.
6. Aktualny spis kościelnych osób prawnych oraz kościelnych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej prowadzi Konsystorz.

§ 4

1. Kościół może organizować i prowadzić duszpasterstwa środowiskowe w wojsku, policji,¹⁵ szpitalach, zakładach opieki społecznej, zakładach karnych, a także wśród grup społecznych i zawodowych.
2. Zasady organizacji duszpasterstwa wojskowego określają ustawa, statut i regulamin.
3. Zasady organizacji innych duszpasterstw środowiskowych określają odpowiednie statuty i regulaminy.

13 Ustawa z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z dnia 27 czerwca 1994 r.).

14 Czy nie byłoby logiczniej pozostawić w gestii Synodu Diecezjalnego?

15 Policję wprowadziłem po raz kolejny (TK) chciałbym by to było skuteczne, ponadto warto by chyba wymienić Straż Graniczną – oczywiście będzie potrzeba wprowadzenia w umowę między Państwem a KEA, a następnie w ustawę.

§ 5

Kościół może otaczać opieką duszpasterską współwyznawców nie będących obywatelami polskimi, zamieszkałych bądź przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 6

1. Wyznawcy Kościoła zamieszkujący poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mogą być, w wyjątkowych wypadkach, otoczeni przez Kościół opieką duszpasterską i organizacyjną.
2. Opieka, o której mowa w ust. 1, dotyczy osób wyznania ewangelicko – augsburskiego, grup takich osób lub ich jednostek organizacyjnych i prowadzona jest z pełnym poszanowaniem przepisów prawa danego kraju.
3. Parafie znajdujące się i działające poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej stanowią samodzielne jednostki organizacyjne, jeżeli na własny wniosek zostały przyjęte do Kościoła.
4. Zakres opieki, formy organizacyjne, sposób administrowania oraz zakres pomocy finansowej i kadrowej określa Konsystorz.
5. O utworzeniu lub rozwiązaniu jednostki organizacyjnej Kościoła poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej Konsystorz powiadamia niezwłocznie stosowny organ państwowej władzy administracyjnej.

§ 7

Kościół i jego osoby prawne mają prawo do nabywania, posiadania i zbywania mienia ruchomego i nieruchomości oraz do organizacji zarządzania swoim majątkiem na zasadach określonych w niniejszym Prawie i w innych przepisach kościelnych.

§ 8

1. Wszystkie jednostki organizacyjne Kościoła zobowiązane są do dbałości o racjonalne, ekonomicznie uzasadnione oraz zgodne z etyką i powołaniem Kościoła wykorzystywanie majątku będącego w ich władaniu.
2. Jednostki organizacyjne Kościoła zobligowane są do wykorzystywania majątku w celu zabezpieczenia potrzeb własnych oraz społeczności Kościoła jako całości.
3. Władający majątkiem ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za jego prawidłowe zabezpieczenie, a w szczególności za ubezpieczenie mienia.

4. Władający majątkiem ponoszą pełną odpowiedzialność dyscyplinarną i finansową¹⁶:
 - a) za skutki finansowe działań, podjętych z przekroczeniem uprawnień,
 - b) za zawinione straty w majątku kościelnym,
 - c) za zobowiązania zaciągnięte z przekroczeniem uprawnień.

§ 9

Majątek likwidowanej kościelnej osoby prawnej staje się własnością Kościoła jako całości. O sposobie jego dalszego zarządzania decyduje Konsystorz.

§ 10

1. Zwierzchnimi władzami Kościoła są:
 - a) Synod Kościoła,
 - b) Rada Synodalna,
 - c) Konsystorz,
 - d) Biskup Kościoła.
 2. Władzami Diecezji są:
 - a) Synod Diecezjalny,
 - b) Rada Diecezjalna,
 - c) Biskup Diecezjalny.
 3. Władzami Parafii są:
 - d) Zgromadzenie Parafialne,
 - e) Rada Parafialna,
 - f) Proboszcz (lub Proboszcz – Administrator)
- Ponadto, jeśli zostały w Parafii wybrane:
- g) Komitet Parafialny,
 - h) Rada Filiału (na jego terenie).¹⁷
4. Władzami Diakonatów są:
 - a) Zarząd,

¹⁶ Czy jest to zgodne z normami prawa państwowego?

¹⁷ Czy rada filiału jest władzą w parafii czy pewnym ciałem opiekuńczym dla filialnego kościoła lub kaplicy? Czy określenie rady filiału władzą pociąga za sobą wyodrębnienie finansowo-gospodarcze filiału? Jeśli nie, to jaką władzą jest Rada Filiału?

- b) Zgromadzenie Diakonu zwanego Radą Sióstr,
 - c) Rada Opiekuńcza.
5. Władze innych jednostek organizacyjnych Kościoła określone są w odpowiednich regulaminach i statutach kościelnych.
 6. O ile Prawo niniejsze nie stanowi inaczej, wszystkie władze pochodzące z wyboru sprawują swoje funkcje do czasu przejścia ich przez nowo wybrane władze.
 7. Określony w niniejszym Prawie czas trwania kadencji liczy się od dnia wprowadzenia w sprawowanie czynności.

§ 11

1. Władze kościelne posiadają właściwość terytorialną, każda w swoim okręgu, o ile przepisy szczegółowe nie stanowią inaczej.
2. Właściwość rzeczową władz kościelnych ustala niniejsze Prawo w przepisach o zakresie ich działania.
3. Władze kościelne przestrzegają z urzędu swej właściwości. Spory o właściwość rozstrzyga najbliższa wspólna władza przełożona.
4. Władze kościelne załatwiają sprawy samodzielnie, o ile przepisy nie wymagają załatwienia w porozumieniu z inną władzą kościelną lub za jej zgodą.
5. Władze kościelne podejmują uchwały (kolegialnie) oraz wydają decyzje (jednoosobowo). W sprawach dyscyplinarnych władze kościelne wydają orzeczenia (kolegialnie).

§ 12

1. Odwołanie od uchwał i decyzji władz kościelnych jest dopuszczalne drogą instancji aż do władzy najwyższej, jeżeli według niniejszego Prawa lub Regulaminu Wyborów decyzja lub uchwała władzy niższej nie jest ostateczna.
2. O ile Prawo niniejsze nie stanowi inaczej, odwołanie wnosi się do władzy kościelnej bezpośrednio przełożonej wobec władzy kościelnej, która wydała uchwałę, decyzję lub orzeczenie podlegające zaskarżeniu, za jej pośrednictwem, w terminie 14 dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia zaskarżanej uchwały, decyzji lub orzeczenia.
3. Wniesienie odwołania nie powoduje wstrzymania wykonania zaskarżonej uchwały, decyzji lub orzeczenia, z wyjątkiem orzeczenia o pozbawieniu urzędu duchownego na stałe.

4. Kolejnymi instancjami odwoławczymi są w zależności od właściwości rzeczowej:
 - a) Rada Diecezjalna,
 - b) Konsystorz,
 - c) Rada Synodalna,
 - d) Synod Kościoła.
5. Zasady określone w ust. 2-4 nie odnoszą się do sprzeciwów, dotyczących formy i trybu przeprowadzania wyborów.
6. Zasady zgłaszania sprzeciwów, dotyczących formy i trybu przeprowadzania wyborów, określone są w Regulaminie Wyborów.
7. Kościelna władza przełożona wykonuje nadzór nad działalnością władzy podległej i z tego tytułu ma prawo w szczególności do:
 - a) żądania wyjaśnień,
 - b) przeprowadzenia kontroli,
 - c) uchylania lub wstrzymywania wykonania uchwał i decyzji.

§ 13

1. O ile Prawo niniejsze nie stanowi inaczej, podjęcie uchwał następuje bezwzględną większością głosów:
 - a) w Synodzie Kościoła, Radzie Synodalnej, Konsystorzu, Synodzie Diecezjalnym, Radzie Diecezjalnej, Radzie Parafialnej, Zarządzie Diakonu, Zgromadzeniu Diakonu i Radzie Opiekuńczej Diakonu przy obecności więcej niż połowy członków,
 - b) w Zgromadzeniu Parafialnym i Komitecie Parafialnym – bez względu na liczbę obecnych.
2. Bezwzględną większość głosów stanowi więcej niż połowa oddanych głosów.
3. Wybory Biskupa Kościoła wymagają obecności więcej niż 2/3 wszystkich członków Synodu Kościoła.
4. Na żądanie przynajmniej 1/3 obecnych odbywa się głosowanie imienne.

§ 14

1. O ile niniejsze Prawo lub Regulamin Wyborczy nie stanowi inaczej, czynne prawo wyborcze przysługuje członkom Kościoła, którzy ukończyli 18 lat, zostali konfirmowani, uczęszczają na nabożeństwa i opłacili w przepisany terminie przypadającą na nich składkę ko-

ścielną za rok ubiegły lub zostali z niej zwolnieni przez Radę Parafialną.

2. O ile niniejsze Prawo lub Regulamin Wyborczy nie stanowi inaczej, bierne prawo wyborcze przysługuje członkom Kościoła, którzy posiadają czynne prawo wyborcze, ukończyli 21 lat, biorą udział w życiu kościelnym i przystępują do Stołu Pańskiego.
3. Czynne i bierne prawo wyborcze w Diakonacie przysługuje jego członkom po wyświęceniu.

§ 15

1. Wybory do władz kościelnych odbywają się we właściwym kolegium wyborczym przy zachowaniu kworum przewidzianego w § 13 ust. 1 lub odpowiednio w § 13 ust. 3 w przypadku wyborów Biskupa Kościoła oraz trybu, określonego w Regulaminie Wyborów.
2. Przez kolegium wyborcze należy rozumieć:
 - a) dla Kościoła – Synod Kościoła,
 - b) dla Diecezji – Synod Diecezjalny,
 - c) dla Parafii – Zgromadzenie Parafialne,
 - d) dla Diakonu – Zgromadzenie Diakonatu,
3. Inne kolegia wyborcze w Kościele określa Regulamin Wyborów oraz regulaminy lub statuty poszczególnych jednostek organizacyjnych Kościoła.
4. Zasady i tryb zgłaszania kandydatów oraz sposób dokonywania i zatwierdzania wyborów do kolegiów wyborczych, o których mowa w ust. 2 lit. a)-c) oraz wyborów, dokonywanych przez te kolegia, określa Regulamin Wyborów.
5. W przypadku zaistnienia wakatów we władzach kolegialnych w ich skład wchodzi wybrany zastępca członka danej władzy.
6. Kolegium wyborcze, które dokonało wyboru, może odwołać wybranego przez siebie członka władz kolegialnych większością 2/3 obecnych przy zachowaniu kworum przewidzianego w § 13 ust. 1.

ROZDZIAŁ II KOŚCIÓŁ

§ 16

Kościół (od słowa greckiego „ekklesia” – zgromadzenie) stanowi jedność duchowo-organizacyjną. O jego jedności stanowi zgodność w nauce Ewangelii i sprawowaniu Sakramentów (Wyznanie augsburskie art. VII).

§ 17

1. W Chrście Świętym w imię Trójjedynego Boga, Ojca i Syna i Ducha Świętego, wszyscy zostali powołani do udziału w kapłaństwie Chrystusa i powszechnej służby w Kościele Chrystusa, aby wzajemnie budować się w wierze i świadczyć o Zmartwychwstałym Chrystusie w świecie (Rz 12,1; 1 P 2,5; 1 Kor 12,13; 1 P 4,10; Ef 2,10; 2 Kor 3,6).
2. Powszechna służba wszystkich wierzących w Kościele znajduje swój praktyczny wymiar w indywidualnym świadectwie wiary, we współodpowiedzialności za Kościół poprzez działanie w Zgromadzeniach Parafialnych, Radach Parafialnych, Synodach Diecezjalnych, Synodzie Kościoła oraz przez udział w służbie duszpasterstw środowiskowych, organizacji i stowarzyszeń kościelnych.
3. W Kościele jest pełniona służba ordynowanych zwana posługiwaniem duchownym (urzędem duchownym¹⁸). Posługiwanie to jest pełnione w działaniu w sposób: osobowy, kolegialny i wspólnotowy w obrębie własnego Kościoła oraz ekumenicznie otwarty i aktywny w przestrzeni Kościoła Powszechnego.

§ 18

1. Kościół uznaje posługiwanie duchowne, które posiada trzy posługi o nazwach:
 - a) Biskup – „episkopos”,
 - b) Prezbiter (ksiądz) – „presbiteros”,
 - c) Diakon – „diakonos”.
2. Z ustanowienia Bożego Kościół powołuje do każdej z trzech posług urzędu duchownego przez osobne wyświęcenie (ordynację).
3. Prezbiterom i Biskupom przysługuje tytuł Ksiądz.
4. Osoba wyświęcona zostaje wpisana na listę Księży albo Diakonów prowadzoną przez Konsystorz, który duchownemu przydziela miejsce służby.
5. Do służby Prezbitera (Księdza) w Kościele mogą być powołani mężczyźni, którzy:
 - a) należą do Kościoła i wyznają jego zasady,

18 W pracach nad Dokumentem z Limy pojawił się w jednym z polskich przekładów termin „posługiwanie duchowne”. Termin ten najlepiej oddaje rzeczywistość służby duchownych. Zakorzenie w terminologii niemieckiej pojęcie „Amt” - urząd jest nawiązaniem do łacińskiego ordo, które niesie na sobie obciążenie wskazaniem specjalnej grupy wyposażonej w szczególne przywileje. Takie sytuowanie służby duchownego nie współbrzmiały z jej pojmowaniem w luteranizmie. Propozycja zmiany terminologii.

- b) posiadają obywatelstwo polskie,
 - c) cieszą się nieposzlakowaną opinią,
 - d) wykazują się dobrym stanem zdrowia psychicznego i fizycznego,
 - e) ukończyli akademickie studia teologiczne przepisane Pragmatyką Służbową Kościoła,
 - f) zdali egzamin kościelny „pro venia concionandi” przed Kościelną Komisją Egzaminacyjną.
6. Do służby Diakona mogą być powołane osoby (mężczyźni lub kobiety), które:
- a) spełniają wymogi określone w ust. 5. lit. a-d,
 - b) wykazują się przygotowaniem i kompetencjami do służby, którą mają pełnić,
 - c) zdały odpowiedni egzamin przed Kościelną Komisją Egzaminacyjną.
7. O dopuszczeniu do ordynacji decyduje Konferencja Biskupów.¹⁹
8. Podczas ordynacji kandydat na duchownego ślubuje wierność Kościołowi i jego wyznaniu.

§ 19

1. Duchowni Kościoła przechodzą na emeryturę w wieku 65 lat. Za wyjątkiem duchownych ze względu na rodzaj służby objętych innym określeniem wieku emerytalnego.
2. W wyjątkowych wypadkach Konsystorz na wniosek Biskupa Kościoła może przedłużyć duchownemu pełnienie czynnej służby w Kościele, jednak nie dłużej niż do ukończenia 68 roku życia.

§ 20

1. Zawieszeniu w wykonywaniu czynności podlega duchowny na własną prośbę, na mocy decyzji Biskupa Kościoła, na podstawie uchwały Konferencji Biskupów lub orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego.
2. Konsystorz na wniosek rady parafialnej określa, czy i na jakich warunkach duchowny zawieszony w wykonywaniu czynności może dalej zajmować mieszkanie służbowe, szczególnie jeśli jest ono niezbędne w celu zapewnienia wiernym opieki duszpasterskiej, a Parafii dalszego funkcjonowania.

¹⁹ Pragmatyka winna określić bardzo mocne i stabilne kryteria tej decyzji.

3. Pozbawienie praw wynikających z ordynacji następuje na podstawie orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego lub w przypadku wystąpienia duchownego z Kościoła. Jednocześnie tracą ważność wszelkie uprawnienia wynikające z zawartych uprzednio z jednostkami kościelnymi wokacji.

§ 21

1. Prawa i obowiązki duchownych, świeckich członków władz kościelnych, pracowników Kościoła i wszystkich wiernych określają przepisy niniejszego Prawa, Pragmatyka Służbowa Kościoła, regulaminy oraz statuty.
2. Nieprzestrzeganie przepisów kościelnych lub niewypełnianie obowiązków stanowi wykroczenie dyscyplinarne. Szczególnie, gdy godzi ono w dobro Kościoła lub jego jednostek, narusza powagę władz i instytucji kościelnych, względnie nie odpowiada godności stanu lub pełnionej służbie, władza nadzorująca zobligowana jest do podejmowania stosownych środków dyscyplinujących.
3. W przypadkach przekroczenia przez duchownego przepisów prawa państwowego postępowanie kieruje się do właściwych organów władzy państwowej.
4. Zasady i tryb postępowania dyscyplinarnego oraz zakres stosowanych kar określa Pragmatyka Służbowa Kościoła.

Synod Kościoła

§ 22

1. Najwyższą władzą Kościoła jest Synod Kościoła. Jest on uosobieniem Kościoła i wyrazicielem wszystkich praw Kościołowi przysługujących.
2. Synod Kościoła jest powołany do uchwalania wszystkich praw kościelnych, jak również do rozstrzygania we wszystkich sprawach ogólnych Kościoła w ramach niniejszego Prawa.
3. Uprawnienia zawarte w ust. 2 nie dotyczą zmian norm wiary określonych w Deklaracji Wstępnej.

§ 23

W skład Synodu wchodzi:

- a) Biskup Kościoła, Biskupi Diecezjalni, ~~Ewangelicki~~²⁰ Biskup Woj-skowy,
- b) Generalny Wizytator Nauczania Kościelnego,
- c) Wiceprezes Konsystorza i Kuratorzy Diecezjalni,
- d) 15 delegatów duchownych wybieranych przez zebranie czyn-nych księży Kościoła spośród księży, posiadających co najmniej pięcioletni staż służby w Kościele, licząc od dnia ordynacji,
- e) 30 delegatów świeckich wybieranych przez Synody Diecezjalne według przydziału ilości delegatów poszczególnym Diecezjom, ustalonego przez Konsystorz,
- f) przedstawiciel nauczycieli akademickich wyznania ewangelicko – augsburskiego Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w War-szawie,
- g) przedstawiciel Diakonów z akademickim wykształceniem teo-logicznym, pozostający w czynnej służbie Kościoła,
- h) Przełożeni Diakonatów,
- i) powołani przez Radę Synodalną przedstawiciele duszpasterstw środowiskowych, organizacji i stowarzyszeń kościelnych lub osoby przydatne dla prac Synodu, łącznie do pięciu osób.

§ 24

1. Kadencja Synodu Kościoła trwa pięć lat.
2. Za początek kadencji uważa się termin pierwszej sesji Synodu Ko-ścioła.
3. Członkowie wybierani są na czas trwania kadencji, głosują zgodnie ze swoim sumieniem i według osobistego przekonania.

§ 25

1. Synod Kościoła obraduje co najmniej jeden raz w roku na sesji zwy-czajnej, w terminie ustalonym przez Radę Synodalną, jednak najpóź-niej do końca kwietnia danego roku.
2. Synod Kościoła zwoływany jest:
 - a) na mocy uchwały samego Synodu,

20 Po co wypisywać rzeczy oczywiste, także w samych tytułach – nie rozumiem.

- b) na podstawie uchwały Rady Synodalnej,
 - c) na żądanie 1/3 członków Synodu Kościoła, zgłoszone Radzie Synodalnej z podaniem porządku obrad, najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku.
3. Rada Synodalna przynajmniej z czterotygodniowym wyprzedzeniem zawiadamia członków Synodu Kościoła o terminie i miejscu odbycia sesji, podając jednocześnie propozycję porządku dziennego.

§ 26

Do właściwości Synodu Kościoła należą:

- a) sprawowanie pieczy nad zachowaniem czystości nauki, troska o rozwój życia duchowego oraz przestrzeganie zasad etyki ewangelickiej w Kościele,
- b) stanie na straży jedności, dobra i praw Kościoła oraz ustalanie zasad współżycia i współpracy z Kościołami innych wyznań,
- c) wybór Biskupa Kościoła,
- d) wybór Wiceprezesa Konsystorza podczas ostatniej sesji przed upływem kadencji,
- e) wybór Prezesa Synodu Kościoła, Rady Synodalnej i Synodalnej Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Konfesyjnej podczas pierwszej sesji nowej kadencji,
- f) powoływanie na wniosek Konferencji Biskupów Komisji Egzaminacyjnej Kościoła,
- g) wybór innych komisji synodalnych,
- h) uchwalanie Prawa Wewnętrznego Kościoła i zmian niniejszego Prawa,
- i) uchwalanie Pragmatyki Służbowej Kościoła i zmian w tejże Pragmatyce,
- j) zatwierdzanie sprawozdań Biskupa Kościoła, Rady Synodalnej, Konsystorza, komisji synodalnych oraz innych sprawozdań, o ile z przepisów szczegółowych wynika obowiązek przedstawiania ich Synodowi,
- k) podejmowanie uchwał w zakresie ogólnych praw i przepisów kościelnych,
- l) tworzenie i znoszenie Diecezji oraz zmiana granic Diecezji istniejących na wniosek Konsystorza lub Konferencji Biskupów
- m) uchwalanie budżetu ogólnokościelnego,

- n) troska o zaspokajanie materialnych potrzeb Kościoła, uchwalanie składek na rzecz całego Kościoła oraz zasad zarządzania jego majątkiem i funduszami,
- o) podejmowanie uchwał w sprawach przedstawionych przez Radę Synodalną, Konsystorz, komisje synodalne oraz wniosków zgłoszonych przez członków Synodu,
- p) podejmowanie uchwał w sprawie agend, śpiewników kościelnych i podręczników do nauczania kościelnego,
- q) rozstrzyganie odwołań od orzeczeń dyscyplinarnych w sprawach pozbawienia praw wynikających z ordynacji,
- r) rozpoznawanie w jednej instancji i rozstrzyganie w sprawie wyroczeń dyscyplinarnych członków Synodu Kościoła,
- s) sprawdzanie mandatów członków Synodu Kościoła.

§ 27

1. Wybory delegatów do Synodu ogłasza Rada Synodalna.
2. Wyborów dokonuje się w kolegiach wyborczych, spośród uprawnionych kandydatów, zgodnie z Regulaminem Wyborów.

§ 28

1. Członkowie Synodu, wchodzący w jego skład z urzędu, należą do Synodu Kościoła tak długo, jak długo pełnią urzędy lub funkcje w Kościele, z którymi jest związana przynależność do Synodu. Osoby pełniące te urzędy lub funkcje w czasie wakatu nie wchodzi z tego tytułu w skład Synodu Kościoła z urzędu.
2. Członkowie Synodu pochodzący z wyboru pełnią swój mandat do końca kadencji Synodu Kościoła.
3. Członek Synodu Kościoła traci swoje członkostwo w Synodzie w wypadku:
 - a) rezygnacji,
 - b) długotrwałej niemożności uczestnictwa w pracach Synodu (wyjazd za granicę, obłożna choroba itp.),
 - c) trzykrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności na sesjach,
 - d) zaprzestania istnienia warunków, na podstawie których stał się członkiem Synodu.
4. Stwierdzenia utraty mandatu członka Synodu dokonuje Rada Synodalna, informując o tym Synod na jego najbliższej sesji.

5. W przypadku zaistnienia wakatu członka Synodu Kościoła pochodzącego z wyboru, jego miejsce zajmuje pierwsza osoba z listy zastępców, wybranych w danym kolegium wyborczym. Jeśli nie ma na liście żadnego zastępcy, wtedy dane kolegium wyborcze przeprowadza wybory uzupełniające w możliwie najkrótszym czasie od zaistnienia tego faktu.

§ 29²¹

1. Na pierwszej sesji Synod Kościoła powołuje ze swego składu komisję mandatowo – weryfikacyjną, która w oparciu o zatwierdzone przez Radę Synodalną protokoły wyborcze sprawdza mandaty członków Synodu Kościoła oraz wykaz osób pełniących urzędy lub funkcje uprawniające do mandatu członka Synodu Kościoła z urzędu.
2. O ważności i prawomocności mandatów orzeka Synod na wniosek komisji mandatowo – weryfikacyjnej. Aż do chwili ewentualnego orzeczenia o unieważnieniu mandatu, członek Synodu Kościoła korzysta z wszelkich praw przysługujących członkowi Synodu.

§ 30

1. W czasie nabożeństwa inauguracyjnego obrady pierwszej sesji Synodu Kościoła wszyscy jego członkowie składają na ręce Biskupa Kościoła ślubowanie następującej treści:
„Ślubuję Panu Bogu Wszechmogącemu, że jako członek Synodu będę miał na względzie jedynie dobro Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej i będę przestrzegał zasad wyznania ewangelicko – augsburskiego. Tak mi Panie Boże dopomóż, przez Chrystusa Jezusa, Pana naszego. Amen.”
2. Członkowie Synodu, którzy nie złożyli ślubowania podczas nabożeństwa inauguracyjnego, składają je na początku pierwszej sesji Synodu, w której biorą udział.
3. Członkowie Synodu, którzy złożyli ślubowanie, mają czynne prawo wyborcze we wszystkich wyborach, które należą do właściwości Synodu oraz prawo głosu we wszystkich głosowaniach, podejmowanych przez Synod.

§ 31

Sesje zwyczajne Synodu odbywają się w Warszawie.

21 Czy to jest niezbędnie konieczne? Czy nie wystarczy praca Rady Synodalnej, przygotowującej 1 sesję?

§ 32

1. Na początku każdej sesji Synod powołuje dwóch sekretarzy dla prowadzenia protokołu obrad.
2. Protokół sesji podpisują Prezes Synodu i sekretarze sesji.
3. Protokół sesji zostaje podany do wiadomości wszystkim członkom Synodu, a podczas następnej sesji odbywa się głosowanie nad jego przyjęciem. Może ono być poprzedzone informacją o realizacji uchwał Synodu i dyskusją.

§ 33

1. Obrady Synodu są jawne.
2. Rada Synodalna może określić warunki dopuszczenia poszczególnych osób spoza Synodu do udziału w jego obradach.
3. Rada Synodalna zarządza tajność obrad:
 - a) na podstawie uchwały Synodu,
 - b) na podstawie uchwały Rady Synodalnej,
 - c) w sprawach dyscyplinarnych.

§ 34

1. Przedmiotem obrad są sprawy zamieszczone w porządku obrad.
2. Ostateczne ustalenie porządku obrad i kolejności omawianych spraw następuje na początku sesji, poprzez uchwalenie porządku dziennego sesji.

§ 35

Prezes Synodu lub inny członek Rady Synodalnej otwiera, prowadzi i zamyka obrady, udziela głosu, poddaje pod głosowanie zgłoszone wnioski, przewodniczy przeprowadzanym podczas sesji wyborom i ogłasza, w miarę potrzeb, przerwy w obradach.

§ 36

1. Głosowanie nad wnioskami jest jawne.
2. Tajne głosowanie zarządzane jest:
3. w sprawach personalnych i dyscyplinarnych,
4. przy wyborach do władz kościelnych,
5. na żądanie co najmniej 1/4 obecnych członków Synodu.

6. Na żądanie co najmniej 1/3 obecnych członków Synodu przeprowadza się głosowanie imienne.

§ 37

1. Warunki prawomocności i ważności głosowań określa § 13 Prawa Wewnętrznego.
2. Nad realizacją uchwał Synodu Kościoła czuwa Rada Synodalna. Na każdej sesji Synodu Kościoła Rada Synodalna informuje Synod o stanie realizacji uchwał podjętych przez Synod.

§ 38

Obsługę techniczną Synodu Kościoła i Rady Synodalnej zapewnia biuro Konsystorza.

Rada Synodalna

§ 39

1. Synod Kościoła na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród swoich członków Radę Synodalną w składzie:
 - a) Prezes Synodu Kościoła,
 - b) dwóch Radców duchownych – spośród duchownych członków Synodu,
 - c) dwóch Radców świeckich – spośród świeckich członków Synodu,
2. Prezes Synodu Kościoła, będący zarazem przewodniczącym Rady Synodalnej, wybierany jest spośród duchownych i świeckich członków Synodu Kościoła w pierwszej kolejności. W skład Rady Synodalnej nie mogą być wybrani członkowie Konsystorza.
3. Rada Synodalna w czasie sesji Synodu stanowi Prezydium Synodu, a między sesjami reprezentuje Synod i wykonuje zadania określone w niniejszym Prawie, Regulaminie Zwierzchnich Władz Kościoła i zleczone jej przez Synod Kościoła.

§ 40

W przypadku zaistnienia wakatu Prezesa Synodu Kościoła do najbliższej sesji Synodu, podczas której Synod wybiera nowego Prezesa, jego funkcje pełni wiceprzewodniczący Rady Synodalnej.

§ 41

1. Do właściwości Rady Synodalnej należy:
 - a) zwoływanie, przygotowywanie porządku obrad oraz prowadzenie sesji Synodu Kościoła,
 - b) określenie zakończenia kadencji Synodu Kościoła oraz ustalanie terminu, do którego w Diecezjach mają być przeprowadzone wybory członków Synodu Kościoła kolejnej kadencji,
 - c) rozstrzyganie o zasadności sprzeciwów w sprawach wyborów delegatów do Synodu Kościoła i zatwierdzanie wszystkich wyborów delegatów do Synodu Kościoła,
 - d) zarządzanie wyborów Biskupa Kościoła i określanie ich terminu,
 - e) ogłaszanie oficjalnych sprawozdań z obrad sesji Synodu Kościoła i podjętych uchwał,
 - f) realizowanie uchwał Synodu Kościoła i spraw przekazanych przez Synod Kościoła,
 - g) uchwalanie szczegółowych przepisów kościelnych, opracowanych przez Komisję Prawniczą Synodu Kościoła ~~i zaopiniowanych przez Konsystorz~~,²²
 - h) przygotowywanie projektów zmian w Prawie Wewnętrznym Kościoła, Regulaminie Wyborów, Pragmatyce Służbowej i innych zbiorach prawa,
 - i) podejmowanie ~~na wniosek Konsystorza~~²³ uchwał w sprawach nie cierpiących zwłoki, a należących do kompetencji Synodu, z wyjątkiem zmian Prawa niniejszego i wyborów zwierzchnich władz Kościoła,
 - j) ustalanie wykładni praw i przepisów kościelnych,
 - k) czuwanie nad prawidłowym przebiegiem prac komisji synodalnych,
 - l) podejmowanie wspólnie z Konsystorzem²⁴ /na wniosek Konsystorza/ uchwał w sprawie dalszego funkcjonowania Rady Diecezjalnej w razie naruszenia przez Radę Diecezjalną przepisów prawa kościelnego, niewykonania zarządzeń kościelnych władz

22 Rzecz wygląda na zachowany element „ponadsynodalności” Konsystorza, stąd skreślenie.

23 Ograniczenie uważam za bezzasadne dlatego proponuję wykreślić.

24 Należy rozpatrzyć, czy Konsystorz ma tu być partnerem, czy wnioskującym o podjęcie rozwiązań...

przełożonych bądź innej szkodliwej dla Kościoła działalności Rady,

- m) zatwierdzanie wyborów Rad Diecezjalnych, Diecezjalnych Komisji Rewizyjnych i delegatów świeckich do Synodów Diecezjalnych,
 - n) rozpatrywanie odwołań w sprawach dyscyplinarnych od Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji,
 - o) rozpatrywanie odwołań od uchwał o przeniesieniu ze względu na dobro Kościoła do innej pracy w Kościele Proboszczów, podjętych we wspólnej decyzji Konferencji Biskupów i Konsystorza,
 - p) określenie terminu zakończenia kadencji Synodu z jednoczesnym wyznaczeniem terminu, do którego mają zostać przeprowadzone wszystkie wybory delegatów do nowego Synodu Kościoła,
2. Podjęte przez Radę Synodalną uchwały, określone w ust. 1 pod lit. i) ~~i j)~~ podlegają zatwierdzeniu podczas najbliższej sesji Synodu Kościoła.

§ 42

1. Rada Synodalna zbiera się co najmniej raz na kwartał.
2. Na pisemny wniosek przynajmniej dwóch członków Rady jej Przewodniczący zwołuje w ciągu dwóch tygodni od złożenia tego wniosku posiedzenie nadzwyczajne.
3. Z każdego posiedzenia Rady spisywany jest protokół, zatwierdzany przez Radę, który podpisują Przewodniczący i Sekretarz.

§ 43

Rada Synodalna może ponadto odbywać wspólne posiedzenia z Konsystorzem lub Konferencją Biskupów w celu rozpatrywania spraw i podejmowania uchwał w nadzwyczajnych sytuacjach i sprawach Kościoła. Inicjatywa zwołania takiego posiedzenia przysługuje każdej ze stron. Decyzję o odbyciu spotkania podejmuje Rada Synodalna wraz z Biskupem Kościoła, określając jednocześnie miejsce, czas i porządek obrad.

§ 44

1. Przewodniczący Rady kieruje jej pracami, zwołuje posiedzenia, przewodniczy im i czuwa nad realizacją uchwał Rady.

2. Przewodniczący Rady reprezentuje ją wobec innych władz Kościoła i na zewnątrz.

§ 45

1. Rada wybiera spośród swoich członków Wiceprzewodniczącego i Sekretarza.
2. Wiceprzewodniczący Rady Synodalnej pomaga Przewodniczącemu i zastępuje go w razie potrzeby.
3. Sekretarz sporządza protokoły z posiedzeń Rady.
4. Rada według potrzeb i uznania rozdziela inne zadania i funkcje pomiędzy swoich członków.

§ 46

1. Uchwały Rady Synodalnej są podejmowane przy obecności więcej niż połowy członków.
2. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.
3. W sprawach personalnych i dyscyplinarnych głosowanie jest tajne. Tajność głosowania w innych sprawach zarządza Przewodniczący Rady na żądanie co najmniej dwóch jej członków.

§ 47

1. Kadencja Rady Synodalnej trwa od chwili jej wybrania podczas pierwszej sesji Synodu Kościoła do momentu wyboru Rady Synodalnej następnej kadencji Synodu Kościoła.
2. Z chwilą dokonania wyboru Prezesa Synodu Kościoła nowej kadencji, przejmuje on prowadzenie sesji.
3. Po wyborze pozostałych członków nowej Rady Synodalnej dotychczasowa Rada opuszcza Prezydium Obrad Synodu Kościoła, przekazując swe funkcje następcom.

§ 48

1. Członkostwo w Radzie Synodalnej wygasa:
 - a) w przypadku utraty mandatu członka Synodu Kościoła,
 - b) na skutek złożenia rezygnacji,
 - c) w razie zaistnienia trwałej przeszkody uniemożliwiającej sprawowanie funkcji w Radzie Synodalnej,

- d) w przypadku odwołania przez Synod Kościoła.
2. Miejsce ustępującego lub odwołanego Radcy zajmuje jego zastępca.
3. Gdy ustępuje lub zostaje przez Synod odwołany Prezes Synodu Kościoła lub gdy brak jest zastępcy Radcy Rady Synodalnej, podczas najbliższej sesji Synod dokonuje wyboru uzupełniającego.

SYNODALNA KOMISJA REWIZYJNA

§ 49

1. Podczas swej pierwszej sesji Synod Kościoła wybiera Synodalną Komisję Rewizyjną, liczącą od trzech do pięciu członków oraz dwóch zastępców.
2. Synodalna Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Zwierzchnich Władz Kościoła.²⁵
3. W skład Synodalnej Komisji Rewizyjnej nie mogą zostać wybrani członkowie Konsystorza i Rady Synodalnej.

§ 50

Do właściwości Synodalnej Komisji Rewizyjnej należy:

- a) kontrola, dokonywana przynajmniej raz w roku, działalności finansowej Konsystorza,
- b) kontrola, dokonywana przynajmniej raz w roku, trybu i wyników zarządzania i rozporządzania majątkiem Kościoła w sprawach prowadzonych przez Konsystorz,
- c) sprawdzanie zgodności z preliminarzem budżetowym Kościoła wydatków dokonywanych przez Konsystorz,
- d) zgłaszanie na sesji Synodu Kościoła wniosku w sprawie udzielenia Konsystorzowi absolutorium.

§ 51

1. Synod Kościoła może zlecić Synodalnej Komisji Rewizyjnej wykonanie innych zadań kontrolnych.
2. Synodalnej Komisji Rewizyjnej dotyczą również zapisy dotyczące komisji synodalnych ujęte w niniejszym prawie.

²⁵ czy tylko zwierzchnich?

Komisje merytoryczne Synodu Kościoła²⁶

§ 52

1. Dla wykonywania swych zadań Synod Kościoła wybiera komisje merytoryczne według uznania i potrzeb.
2. Do komisji zostają wybrani członkowie Synodu Kościoła w liczbie 3-7 osób.
3. Komisja może uzupełnić swój skład w drodze kooptacji o osoby mające szczególne osiągnięcia lub rozeznanie w zakresie jej tematyki. Członkowie dokooptowani są równoprawnymi na posiedzeniach komisji.
4. Komisje synodalne wykonują zadania zlecone im przez Synod i Radę Synodalną, a także wynikające z własnej inicjatywy, a należące do zakresu ich odpowiedzialności.
5. Na posiedzenia komisji przewodniczący komisji może, za wiedzą jej członków, zaprosić ekspertów, doradców lub gości, którzy jednak mają tylko głos doradczy i nie biorą udziału w głosowaniach.
6. Komisje są zobowiązane do przedstawiania na piśmie sprawozdań ze swej działalności, i w miarę potrzeby wniosków, na każdą zwykłą sesję Synodu oraz na pisemne polecenie Rady Synodalnej. Sprawozdania winny zostać przedstawione Radzie Synodalnej nie później niż na dwa tygodnie przed sesją Synodu.

§ 53

Sąd Dyscyplinarny i rzecznik dyscyplinarny

Tu niestety nie ma wzorców gotowych. W poprzednich regulacjach pierwszą instancją stanowił Konsystorz, a drugą Wydział Synodalny, a następnie Rada Synodalna, względnie Synod *in corpore*. Wniosek p. dra Ziemowita Kuklińskiego o wyodrębnienie władzy sądowniczej jest głosem ważnym i chociaż na piśmie zgłoszonym jednostkowo, to jednak przewijającym się także w wielu wypowiedziach ustnych.

Uważam, że powołanie przez Synod dwóch składów sądujących, czyli sądu 1. i 2. instancji będzie rzeczą zasadną. Również Synod winien powoływać rzecznika dyscyplinarnego. Winien to być duchowny napraw-

26 Uwaga – zapis w dawnym regulaminie prac komisji synodalnych wydaje się być lepszy, ponadto zwraca uwagę wymóg powołania jedynie Komisji Rewizyjnej i Komisji Konfesyjnej – pozostałe były powoływane, albo nie, wedle aktualnych potrzeb!

dę dużego doświadczenia w służbie i winien być wyposażony w mocne zapisy zabezpieczające jego niezawisłość.

Konsystorz w sprawach administracyjno-finansowych, a Konferencja Biskupów w sprawach pastoralnych winne być wyposażone w instrumentarium kar administracyjnych, które jednak podlegałyby zaskarżeniu do sądu dyscyplinarnego

Konsystorz

§ 54

1. Konsystorz jest władzą administracyjną Kościoła.
2. Siedzibą Konsystorza jest miasto stołeczne Warszawa.
3. Przy Konsystorzu działa kancelaria, której dyrektora i pracowników angażuje i zwalnia Konsystorz. W przypadku braku powołania dyrektora kancelarii Konsystorza, funkcję tę pełni Wiceprezes Konsystorza.

§ 55

W skład Konsystorza wchodzi:

- a) Biskup Kościoła, który jest z urzędu Prezesem Konsystorza,
- b) Wiceprezes świecki, wybierany przez Synod Kościoła spośród członków Synodu,²⁷
- c) Radycy duchowni i świeccy²⁸

§ 56

Posiedzenia Konsystorza zwołuje z podaniem porządku obrad Prezes Konsystorza i przewodniczy im. Zwołanie i prowadzenie posiedzenia Prezes Konsystorza może zlecić Wiceprezesowi.

§ 57

1. Wiceprezes Konsystorza jest etatowym pracownikiem Kościoła.

²⁷ Ograniczenie zostało wpisane po pewnych doświadczeniach, ale uważam, że należy je wykreślić i zdecydowanie określić kompetencje, jakimi winien się legitymować kandydat na to stanowisko.

²⁸ Celowo nie podaję tu liczb. Przyjęta jest w tym zakresie „dogmatyka” austriacka: duchowni-świeccy 1:1, jest też „dogmatyka” pruska, którą kiedyś stosowano w synodzie: duchowni-świeccy 1:2. Czas na rzetelne zastanowienie się nad kompetencjami i wtedy może rozwiązaniem będzie 2 duchownych, 2 prawników, 2 administratorów nieruchomości, 2 finansistów ze stażem na rynkach finansowych. Zapewne prawnicy i ekonomiści dopasują to lepiej biorąc pod uwagę potrzeby wynikające z zadań jakie staną przed Konsystorzem.

2. Kadencja Wiceprezesa Konsystorza trwa pięć lat, z możliwością kandydowania na kolejne kadencje.
3. Wiceprezes Konsystorza nie może być jednocześnie Kuratorem Diecezjalnym.
4. Wiceprezes Konsystorza czuwa wraz z Prezesem nad prawidłowym przebiegiem prac Konsystorza, a w razie nieobecności Prezesa, bądź na jego zlecenie, przewodniczy na posiedzeniach Konsystorza.
5. Wiceprezes Konsystorza reprezentuje Konsystorz na zewnątrz z upoważnienia Prezesa.

§ 58

Wybory Konsystorza odbywają się podczas ostatniej zwyczajnej sesji Synodu Kościoła. Ich tryb określa Regulamin Wyborów.

§ 59

Do właściwości Konsystorza należy:

1. przedkładanie i opiniowanie innych przedkładanych Radzie Synodalnej projektów szczegółowych przepisów kościelnych,
2. w zakresie zarządzania majątkiem i finansami Kościoła:
 - a) zarządzanie i rozporządzanie majątkiem Kościoła i składanie Synodowi corocznych sprawozdań z tej działalności,
 - b) ustalanie projektu budżetu ogólnokościelnego, realizowanie budżetu zatwierdzonego przez Synod, sporządzanie dla Synodu corocznych sprawozdań z jego realizacji,
 - c) ustalanie jednolitego systemu zarządzania majątkiem kościelnym i jednolitego systemu rachunkowości;
 - d) piecza nad działalnością finansowo-gospodarczą diecezji i parafii w tym propagowanie i inicjowanie wspólnotowych przedsięwzięć w zakresie gospodarowania finansami;
 - e) troska o pomnożenie istniejących funduszków Kościoła;
 - f) troska o polepszenie płac duchownych i świeckich pracowników Kościoła w tym ustalanie unormowań w zakresie przychodu ze służby duchownych;
 - g) zabezpieczenie niezbędnego wyposażenia i kosztów funkcjonowania duchownych na stanowiskach pozaparafialnych;

- h) stały monitoring łącznych obrotów Kościoła, a w przypadkach koniecznych inicjowanie pomocy międzyparafialnej lub międzydiecezjalnej jednostkom w sytuacjach krytycznych;
 - i) zarządzanie Funduszem Socjalnym Kościoła i składanie Synodowi corocznych sprawozdań z tej działalności,
3. w zakresie sprawowania nadzoru nad Parafiami i Diecezjami:
- a) systemizacja stanowisk służby i pracy w jednostkach organizacyjnych Kościoła,²⁹
 - b) weryfikacja i zatwierdzanie wokacji Proboszczów,
 - c) rozstrzyganie odwołań od uchwał Rad Parafialnych i Rad Diecezjalnych, jeżeli Prawo niniejsze to przewiduje,
 - d) zatwierdzanie uchwał Zgromadzeń Parafialnych w sprawach określonych w § 117 i § 118 niniejszego Prawa,
 - e) zatwierdzanie uchwał jednostek organizacyjnych Kościoła w sprawie powstawania nowych instytucji kościelnych,
 - f) żądanie w razie potrzeby niezwłocznego zwołania Zgromadzenia Parafialnego lub posiedzenia Rady Parafialnej,
 - g) zatwierdzanie budżetów diecezjalnych i sprawozdań z ich wykonania,
 - h) żądanie w razie potrzeby niezwłocznego zwołania Synodu Diecezjalnego lub posiedzenia Rady Diecezjalnej,
 - i) powoływanie w razie potrzeby administratorów Diecezji na czas do jednego roku,
 - j) określanie³⁰ zakresu opieki, form organizacyjnych, sposobu administrowania oraz zakresu pomocy finansowej i kadrowej dla wyznawców Kościoła, o których mowa w § 6 niniejszego Prawa,
4. w zakresie sprawowania nadzoru nad kadrami Kościoła:
- a) odwoływanie i przenoszenie do innej pracy w Kościele Proboszczów, na podstawie wspólnej uchwały z Konferencją Biskupów, podjętej bezwzględną większością głosów na wniosek Biskupa Kościoła, ze względu na dobro Kościoła,
 - b) występowanie do Biskupa Kościoła o zawieszenie w czynnościach duchownego w razie jego uchybień w działalności finansowo gospodarczej na stanowisku służby.

29 Na początek przyjąć należy status quo, następnie trzeba określić dla każdej jednostki ilość i rodzaj stanowisk służby i pracy. Każdy przypadek tworzenia nowego stanowiska winien uzyskiwać akceptację Konsystorza! - przepisy szczegółowe winne zaistnieć w Pragmatyce.

30 wraz z Konferencją Biskupów

- c) występowanie do Ministra Obrony Narodowej o mianowanie wybranego podczas wspólnego posiedzenia Rady Synodalnej, Konferencji Biskupów i Konsystorza Naczelnego Kapelana Wojskowego;
5. nadzór nad organizacją i rozwojem Diakonatów,
6. nadzór nad organizacją i rozwojem Diakonii Kościoła oraz Diakonii Diecezji,
7. powoływanie komisji nadzwyczajnych w razie potrzeby,
8. wydawanie Biuletynu Urzędowego Kościoła lub prowadzenie działu urzędowego w piśmie kościelnym,
9. utrzymywanie kontaktów z innymi Kościołami i organizacjami kościelnymi.

§ 60

1. Konsystorz jest władzą służbową duchownych oraz świeckich członków Rad Parafialnych i Rad Diecezjalnych w zakresie spraw administracyjno-finansowych i w razie stwierdzenia zaniedbań lub uchybień ma prawo działań dyscyplinujących aż do zawieszenia ich w czynnościach. Zawieszenie w czynnościach duchownego wymaga decyzji Biskupa Kościoła.
2. Konsystorz z inicjatywy własnej lub na wniosek Rady Diecezjalnej, w razie stwierdzenia uchybień, może:
 - a) udzielić Radzie Parafialnej pouczenia,
 - b) zawiesić lub uchylić jej uchwałę,
 - c) w razie stwierdzenia jej szkodliwej dla Kościoła działalności, rozwiązać Radę i mianować tymczasową Radę Parafialną na okres do jednego roku.
3. W razie naruszenia przez Radę Diecezjalną przepisów prawa kościelnego, niewykonania zarządzeń kościelnych władz przełożonych bądź innej szkodliwej dla Kościoła działalności Rady, Konsystorz może:
 - a) udzielić Radzie pouczenia,
 - b) zawiesić lub uchylić uchwałę Rady Diecezjalnej,
 - c) wspólnie z Radą Synodalną podjąć uchwałę w sprawie dalszego funkcjonowania Rady Diecezjalnej.

§ 61

1. Posiedzenia Konsystorza zwołuje, układa porządek obrad i przewodniczy im Prezes Konsystorza lub w jego zastępstwie Wiceprezes Konsystorza.
2. Posiedzenia zwyczajne Konsystorza są zwoływane w zasadzie raz na miesiąc, przy czym przerwa między posiedzeniami zwyczajnymi nie może być dłuższa niż dwa miesiące.
3. Na pisemny wniosek co najmniej dwóch członków Konsystorza, Prezes lub w jego zastępstwie Wiceprezes Konsystorza zwołuje w ciągu dwóch tygodni posiedzenie nadzwyczajne Konsystorza.

§ 62

Konsystorz może ponadto odbywać wspólne posiedzenia z Konferencją Biskupów i Radą Synodalną przewidziane w § 44 niniejszego prawa.

§ 63

1. Prezes, Wiceprezes i Sekretarz stanowią Prezydium Konsystorza.
2. W okresach między posiedzeniami Konsystorza Prezydium załatwia pilne sprawy należące do kompetencji Konsystorza.
3. Uchwały Prezydium przedstawiane są Konsystorzowi na najbliższym plenarnym posiedzeniu do zatwierdzenia.
4. Konsystorz może przekazać prezydium objęty uchwałą zakres spraw do bezpośredniego załatwienia. W takim przypadku prezydium podaje uchwały Konsystorzowi do wiadomości na najbliższym plenarnym posiedzeniu.

§ 64

1. Z posiedzeń Konsystorza i Prezydium Konsystorza spisywane są przez sekretarza protokoły, zatwierdzane następnie przez Konsystorz.
2. Brzmienie treści uchwał podejmowanych przez Konsystorz jest przygotowywane w formie propozycji przed posiedzeniem. Redakcja ostateczna musi być ustalona na posiedzeniu, podjęta jako uchwała w drodze głosowania i ujęta w protokole obrad.
3. Wyciągi z protokołów podpisane przez dwóch członków Prezydium Konsystorza, w tym Prezesa lub Wiceprezesa, mają moc dowodową.

§ 65

1. Uchwały Konsystorza są podejmowane przy obecności więcej niż połowy jego członków.
2. Uchwały są podejmowane bezwzględną większością głosów.
3. W sprawach personalnych i dyscyplinarnych głosowanie jest tajne.
4. Na żądanie co najmniej trzech członków Konsystorza Przewodniczący posiedzeniu Konsystorza zarządza tajne głosowanie również w innych sprawach.

Biskup Kościoła

§ 66

1. Biskupi przewodniczą całemu Ludowi Bożemu i służbie posługiwania Słowa i Sakramentów. Sprawują także urząd nadzorujący („episkope”) w Diecezji lub w całym Kościele, aby Słowo Boże czyścio i wiernie było zwiastowane, i aby Sakramenty Święte były w Kościele sprawowane i udzielane zgodnie z ustanowieniem Bożym. Biskupi przekazują urząd duchowny w sposób szczególny, są oni reprezentantami urzędu sędziowskiego Chrystusa.
2. Biskupa konsekruje (wyświęca) i wprowadza na ustanowione stanowisko Biskup Kościoła, lub w jego zastępstwie Zastępca Biskupa Kościoła (jeden z Biskupów Diecezjalnych) przy czynnym udziale wszystkich uczestniczących Biskupów (przynajmniej dwóch asystentów – współkonsekratorów).
3. Biskup Kościoła jest duchownym Zwierzchnikiem Kościoła, z urzędu jest Prezesem Konsystorza i Konferencji Biskupów oraz członkiem Synodu Kościoła.
4. Biskup Kościoła pełni posługę biskupią nad całym Kościołem w Polsce i poza jej granicami nad Polakami – Ewangelikami, którzy tej opieki sobie życzą. Jego jurysdykcji biskupiej podlegają wszystkie jednostki organizacyjne Kościoła i wszyscy członkowie Kościoła.
5. Biskup Kościoła czuwa nad pielęgnowaniem wspólnoty wśród Księży i wiernych i stoi na straży jedności Kościoła. Biskup Kościoła jest „pasterzem pasterzy” całego Kościoła w kraju i za granicą, wspierając ich, by swoje posłannictwo pełnili z wytrwałością, mądrością i poczuciem godności urzędu.
6. Podstawowym obowiązkiem Biskupa Kościoła jest wizytowanie każdej Diecezji i Parafii Kościoła co najmniej raz na 10 lat.

§ 67

Biskupa Kościoła wybiera Synod Kościoła spośród duchownych mających za sobą co najmniej 15 lat służby w Kościele, licząc od dnia ordynacji, w tym co najmniej 8 lat na stanowisku Proboszcza lub równorzędnym stanowisku kierowniczym w Kościele.

Kandydaci winni legitymować się ugruntowaną wiedzą teologiczną, dokumentowaną osiągniętym stopniem doktora habilitowanego oraz cieszyć się nieposzlakowaną opinią.

Pracę naukową i dydaktyczną w uczelni teologicznej traktuje się jako służbę w Kościele, a prowadzenie katedry, instytutu lub zakładu jak stanowisko kierownicze w Kościele.

Tryb przeprowadzania wyborów określa Regulamin Wyborczy.

§ 68

1. Biskup Kościoła – Elekt obejmuje urząd Biskupa Kościoła z chwilą introdukcji, której termin ustala, w porozumieniu z Biskupem Kościoła – Elekt, Rada Synodalna. Termin ten nie może być dłuższy niż trzy miesiące od chwili wyboru.
2. Nowo wybrany Biskup Elekt zostaje konsekrowany (wyświęcony) przez ustępującego Biskupa Kościoła lub w razie jego choroby bądź śmierci przez Zastępcę Biskupa Kościoła, zgodnie z uchwaloną przez Synod Kościoła Agendą i tradycją Kościoła, poprzez modlitwę i nałożenie rąk przez obecnych Biskupów.
3. Jeżeli nowo wybranym Biskupem Kościoła – Elekt jest jeden z Biskupów Diecezjalnych, wówczas nie stosuje się ponownej konsekracji przez modlitwę i włożenie rąk Biskupów, lecz Biskup Kościoła – Elekt wyraża wolę objęcia urzędu Biskupa Kościoła, składa odpowiednie ślubowanie i uroczyscie zostaje wprowadzony w urząd.

§ 69

1. Biskup Kościoła nie może piastować żadnych innych etatowych stanowisk, poza przewidzianymi dla niego przez Prawo Wewnętrzne. Wyjątkiem od tej reguły jest piastowanie etatu nauczyciela akademickiego uczelni teologicznej.
2. Przychód z tytułu służby duszpasterskiej Biskupa Kościoła ustala Radą Synodalna w konsultacji z Konsystorzem.

§ 70

1. Insignium urzędu Biskupa Kościoła jest krzyż biskupi, który stanowi własność Kościoła i przekazywany jest kolejnym następcom. Biskup Kościoła nosi krzyż złoty na podwójnym łańcuchu.
2. Biskup Kościoła, który przechodzi w stan spoczynku zachowuje tytuł Biskupa i prawo używania krzyża biskupiego.
3. Jeśli kadencja Biskupa Kościoła kończy się po 60 roku życia, ma On prawo przejścia na wcześniejszą emeryturę.
4. Biskup Kościoła, który nie został wybrany na kolejną kadencję, przejmuje stanowisko swojego następcy zgodnie z obowiązującym prawem lub zostaje przez Kościół skierowany na inne stanowisko służby.

§ 71

1. Kadencja Biskupa Kościoła trwa dziesięć lat.
2. Urzędujący Biskup Kościoła może kandydować na następne kadencje. W razie ponownego wyboru nie odbywa się ponowne wprowadzenie Biskupa Kościoła w urząd.
3. Biskup Kościoła przechodzi w stan spoczynku w wieku 65 lat.
4. Synod Kościoła może przedłużyć Biskupowi czas czynnej służby w Kościele, jednak nie dłużej niż o trzy lata.
5. W razie przejścia Biskupa w stan spoczynku jego urządowanie ustaje z chwilą wprowadzenia w urząd nowo wybranego Biskupa Kościoła.

§ 72

Siedzibą Biskupa Kościoła jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 73

1. Biskup Kościoła z mocy urzędu sprawuje duchowe kierownictwo Kościoła, a w szczególności:
 - a) wizytuje każdą Diecezję i Parafię co najmniej raz na dziesięć lat,
 - b) jest duchownym zwierzchnikiem wszystkich Księży, Katechetów, Diakonów i Sióstr Diakonis i jako zwierzchni duszpasterz kieruje ich przygotowaniem duchowym i naukowym, sprawuje pieczę i nadzór nad ich działalnością,

- c) otacza opieką kandydatów na duchownych Kościoła w zakresie dogmatycznym i moralnym oraz wykonuje nadzór nad ich pracą w Kościele,
- d) przewodniczy Kościelnej Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na duchownych, dla Wikariuszy oraz Katechetów,
- e) konsekruje (wyświęca) i wprowadza w urzędowanie wszystkich Biskupów,
- f) ordynuje kandydatów na duchownych osobiście lub deleguje Biskupa Diecezjalnego, w którego Diecezji odbywa się ordynacja,
- g) wyświęca Siostry Diakonise, powołuje i odwołuje Duszpasterza Diakonu, mianuje trzech członków Rady Opiekuńczej Diakonu,
- h) poświęca kościoły i kaplice osobiście lub przez delegowanego Biskupa Diecezjalnego, w którego Diecezji odbywa się uroczystość,
- i) udziela i cofa upoważnienia (misje kanoniczne) niezbędne do nauczania kościelnego i kształcenia teologicznego,
- j) powołuje i odwołuje Generalnego Wizytatora Nauczania Kościelnego,
- k) powołuje i odwołuje Duszpasterza Studentów Teologii Ewangelickiej,
- l) wydaje listy pasterskie,
- m) składa Synodowi Kościoła sprawozdania o stanie Kościoła,
- n) w porozumieniu z Radą Diecezjalną zwołuje zebranie wyborcze, wybierające Biskupa Diecezjalnego,
- o) przewodniczy osobiście zebraniom wyborczym w Diecezjach, wybierającym Biskupa Diecezjalnego, delegatów do Synodu Kościoła, Kuratora Diecezjalnego, Radców Diecezjalnych i Diecezjalną Komisję Rewizyjną lub upowaznia do tego innego członka Konsystorza,
- p) w razie potrzeby ma prawo zażądać niezwłocznego zwołania Synodu Diecezjalnego lub posiedzenia Rady Diecezjalnej,
- q) w razie potrzeby ma prawo zażądać niezwłocznego zwołania Zgromadzenia Parafialnego lub posiedzenia Rady Parafialnej,
- r) przewodniczy obradom Synodu Diecezjalnego, Zgromadzenia Parafialnego, posiedzeniom rady Diecezjalnej lub Parafialnej, jeśli zwołane zostały na Jego żądanie lub na żądanie Konsystorza,

- s) w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach decyduje o dopuszczalności ślubu kościelnego, gdy poprzednie małżeństwo jednego z nowożeńców zostało rozwiązane wyrokiem sądu powszechnego.
2. Biskupowi Kościoła przysługuje prawo tymczasowego zawieszania w czynnościach duchownego z jednoczesnym skierowaniem sprawy przeciwko niemu do Sądu Dyscyplinarnego Kościoła.
3. Biskup Kościoła jako Prezes Konsystorza kieruje pracami Konsystorza, czuwa nad wykonaniem jego uchwał i nad prawidłowym biegiem spraw kościelnych.

§ 74

Biskupowi Kościoła przysługuje prawo uczestniczenia w zebraniach wszystkich władz i organów kościelnych.

§ 75

Biskup Kościoła reprezentuje Kościół na zewnątrz.

§ 76

1. Biskup Kościoła mianuje swoim zastępcą na okres swojej kadencji jednego z Biskupów Diecezjalnych, którego zatwierdza Synod Kościoła.
2. Zastępca Biskupa Kościoła zastępuje Biskupa Kościoła we wszystkich czynnościach pasterskich w razie jego chwilowej nieobecności lub choroby.
3. Zastępca Biskupa Kościoła, zastępując Biskupa Kościoła, może wykonywać tylko te czynności, które zostały mu zlecone przez Biskupa Kościoła.
4. Zastępcy Biskupa Kościoła nie przysługuje prawo następstwa w chwili wakansu.
5. W wypadku śmierci Biskupa Kościoła wszystkie jego funkcje przejmuje Zastępca Biskupa Kościoła, który pełni obowiązki Biskupa Kościoła do czasu wyboru nowego Biskupa Kościoła.

Konferencja Biskupów

§ 77

Biskupi przewodzą Kościołowi personalnie wg swojej właściwości terytorialnej i kolegialnie w całym Kościele jako Konferencja Biskupów.

§ 78

W skład Konferencji Biskupów wchodzi wszyscy czynni biskupi KEA w RP, tj. aktualny Biskup Kościoła i urzędujący biskupi diecezjalni oraz Biskup Wojskowy z głosem decydującym, oraz pozostali biskupi /emeryci i biskupi nie będący administratorami diecezji/ z głosem doradczym.

§ 79

Naczelnym zadaniem Konferencji Biskupów jest piecza nad czystym i wiernym zwiastowaniem Słowa Bożego i należyтым sprawowaniem Sakramentów oraz organizacja służby duszpasterskiej w całym Kościele.

§ 80

Do właściwości Konferencji Biskupów należy:

- a) określanie priorytetów działań pastoralnych w Kościele,
- b) powoływanie Naczelnego Kapelana Wojskowego na Ewangelickiego Biskupa Wojskowego,
- c) występowanie do Synodu Kościoła z wnioskiem o powołanie Komisji Egzaminacyjnej Kościoła lub dokonanie w niej zmian,
- d) ustalanie kalendarza najważniejszych uroczystości kościelnych,
- e) wypracowywanie dokumentów teologicznych i stanowisk Kościoła w aktualnych sprawach,
- f) troska o jakość kształcenia i przygotowania kandydatów do stanu duchownego,
- g) przyjmowanie kandydatów do posługiwania duchownego i prowadzenie listy duchownych,
- h) troska o ustawiczne kształcenie teologiczne duchownych,
- i) przygotowywanie i zwoływanie corocznej Ogólnopolskiej Konferencji Pastoralnej,
- j) ustalanie listy Parafii i duchownych prowadzących wikariaty,
- k) powoływanie i odwoływanie Wikariuszy, Proboszczów – Administratorów oraz duszpasterzy środowiskowych,

- l) odwoływanie i przenoszenie do innej pracy w Kościele Proboszczów, na podstawie wspólnej uchwały z Konsystorzem, podjętej bezwzględną większością głosów na wniosek Biskupa Kościoła, ze względu na dobro Kościoła,
- m) mianowanie asystentów kościelnych przy organizacjach i stowarzyszeniach kościelnych,
- n) przedłużanie urzędowania Proboszczów w przypadkach przewidzianych przez niniejsze Prawo,
- o) uchwalanie wakansów parafialnych i zatwierdzanie kandydatów na stanowiska Proboszczów, Proboszczów Pomocniczych, w tym uchwalanie kolejnego wakansu lub przydzielanie Proboszcza Administratora Parafii, w której wybory Proboszcza nie doprowadziły do wyniku,
- p) zatwierdzanie wyborów Proboszczów, Proboszczów Pomocniczych, Biskupów Diecezjalnych,
- q) sprawowanie nadzoru nad wydawaniem czasopism i publikacji kościelnych, a także nad przygotowywaniem kościelnych audycji radiowych i telewizyjnych,

ROZDZIAŁ III DIECEZJA

§ 81

Diecezja (od słowa greckiego „diokesis” – zarząd) jest jednostką administracyjną Kościoła. Do Diecezji należą Parafie, znajdujące się na jej terenie.

§ 82

1. Kościół Ewangelicko – Augsburski w RP ma sześć Diecezji: Cieszyńską, Katowicką, Mazurską, Pomorsko-Wielkopolską, Warszawską i Wrocławską.
2. Tworzenie nowych Diecezji, znoszenie i zmiana granic dotychczasowych następuje na podstawie uchwały Synodu Kościoła, podjętej na wniosek Konsystorza w trybie przewidzianym dla zmian niniejszego Prawa.

§ 83

1. Diecezja ma osobowość prawną.
2. Zadaniem Diecezji jest koordynowanie i nadzorowanie działalności Parafii, organizowanie współpracy między parafiami oraz działalno-

ści ewangelizacyjno-misyjnej, duszpasterskiej i charytatywno-opiekuńczej, mającej charakter ponadparafialny, obejmującej całą Diecezję i służącej należącym do niej Parafiom.

3. Diecezja uzyskuje środki na swoją działalność ze składek Parafii, z własnego majątku, ofiar i dotacji.
4. Siedzibą władz Diecezji jest miejsce urzędowania Biskupa Diecezjalnego.
5. W wypadku, gdy Biskup Diecezjalny nie jest równocześnie Proboszczem Parafii, o siedzibie Diecezji decyduje Rada Diecezjalna w porozumieniu z Konsystorzem.

§ 84

1. Najwyższą władzą Diecezji jest Synod Diecezjalny.
2. W skład Synodu Diecezjalnego wchodzi:
 - a) wszyscy czynni duchowni podlegający nadzorowi Biskupa Diecezjalnego,
 - b) 30-60 delegatów świeckich, wybieranych w parafiach,
 - c) samodzielni pracownicy naukowcy i dydaktyczni ChAT-u, wyznania ewangelicko-augsburskiego, zamieszkujący na terenie Diecezji,
 - d) po jednym przedstawicielu stowarzyszeń i organizacji kościelnych, działających na terenie Diecezji – uchwałą Synodu Diecezji, podjętą na wniosek Rady Diecezjalnej podczas pierwszej sesji,
 - e) 1-3 przedstawicieli prowadzących nauczanie kościelne na terenie Diecezji – uchwałą Synodu Diecezji, podjętą na wniosek Rady Diecezjalnej podczas pierwszej sesji.
3. Dokładną liczbę i przydział mandatów delegatów świeckich określa Rada Diecezjalna, przydzielając każdej Parafii po jednym mandacie i rozdzielając pozostałe według liczby wyborców w poszczególnych Parafiach.
4. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów delegatów do Synodu Diecezjalnego określa Regulamin Wyborów.

§ 85

1. Członkowie Synodu Diecezjalnego, którzy złożyli ślubowanie, mają czynne prawo wyborcze we wszystkich wyborach, które należą do

właściwości Synodu oraz prawo głosu we wszystkich głosowaniach, podejmowanych przez Synod.

2. Synod Diecezjalny wybiera Biskupa Diecezjalnego, Kuratora Diecezjalnego, duchownego oraz świeckiego Radcę Rady Diecezjalnej oraz Diecezjalną Komisję Rewizyjną.
3. Kadencja Biskupa Diecezjalnego trwa dziesięć lat, zaś kadencja członków Rady Diecezjalnej - Kuratora Diecezjalnego i Radców Rady Diecezjalnej - pięć lat, z możliwością kandydowania na kolejne kadencje.

§ 86

1. Synod Diecezjalny zwoływany jest przez Radę Diecezjalną przynajmniej jeden raz w roku.
2. Na dodatkowe sesje Rada Diecezjalna zwołuje Synod Diecezjalny z własnej inicjatywy, na żądanie co najmniej 1/4 członków Synodu, najpóźniej w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania wniosku zawierającego przedmiot obrad lub też niezwłocznie na żądanie Biskupa Kościoła lub Konsystorza.
3. Jeżeli Synod Diecezjalny zwołany został za żądanie Biskupa Kościoła lub Konsystorza, Biskup Kościoła przejmuje przewodnictwo obrad.

§ 87

1. Warunki prawomocności i ważności głosowań w Synodzie Diecezjalnym określa § 13 ust. 1-3 Zasadniczego Prawa Wewnętrznego.
2. Synod Diecezjalny ma prawo odwoływania wybranych przez siebie władz diecezjalnych w czasie trwania kadencji przy zachowaniu kworum i większością co najmniej 2/3 liczby głosujących.

§ 88

Kadencja Synodu Diecezjalnego trwa pięć lat.

§ 89

1. Do właściwości Synodu Diecezjalnego należy:
 - a) troska o rozwój działalności ewangelizacyjno-misyjnej, duszpasterskiej i charytatywno-opiekuńczej na terenie Diecezji,

- b) dbanie o braterską współpracę między Parafiami,
 - c) wybór świeckich delegatów do Synodu Kościoła i ich zastępców,
 - d) wybór Biskupa Diecezjalnego,
 - e) wybór świeckiego Kuratora Diecezjalnego, duchownego i świeckiego Rady Rady Diecezjalnej i Diecezjalnej Komisji Rewizyjnej podczas pierwszej sesji nowej kadencji Synodu,
 - f) wybór komisji diecezjalnych,
 - g) rozstrzyganie o sprawach dotyczących życia duchowego i kościelnego Diecezji,
 - h) zgłaszanie do Konsystorza wniosków w sprawie zmian administracyjnych dotyczących ustanowienia granic między Parafiami oraz erygowania i ustanawiania zasad działania Parafii i Filiałów,
 - i) nadzór nad zarządem i kierownictwem wspólnych dla całej Diecezji zakładów i instytucji,
 - j) zatwierdzanie sprawozdań Biskupa Diecezjalnego, Rady Diecezjalnej, komisji diecezjalnych oraz udzielenie Radzie Diecezjalnej absolutorium,
 - k) uchwalanie preliminarza dla Diecezji, składek i ofiar na rzecz Diecezji oraz całego Kościoła, zbieranych na terenie Diecezji,
 - l) zatwierdzanie sprawozdania z wykonania budżetu diecezjalnego,
 - m) przedkładanie Konsystorzowi i Synodowi Kościoła wniosków dotyczących spraw Diecezji i całego Kościoła.
2. Synod Diecezjalny nie ma kompetencji w sprawach należących do właściwości zwierzchnich władz Kościoła, określonych w niniejszym Prawie.

§ 90

1. Synod Diecezjalny zwoływany jest przez Radę Diecezjalną co najmniej jeden raz w roku.
2. Rada Diecezjalna zwołuje Synod Diecezjalny na żądanie co najmniej 1/4 liczby członków Synodu, najpóźniej w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania wniosku wraz z przedmiotem obrad lub niezwłocznie na żądanie kościelnej władzy przełożonej.

Rada Diecezjalna

§ 91

1. Pracami Synodu Diecezjalnego kieruje Rada Diecezjalna wybrana przez Synod Diecezjalny na pierwszej sesji.
2. Rada Diecezjalna stanowi Prezydium Synodu Diecezjalnego i jest władzą wykonawczą Diecezji.

§ 92

W skład Rady Diecezjalnej wchodzi:

- a) Biskup Diecezjalny, będący z urzędu jej przewodniczącym,
- b) świecki Kurator Diecezjalny, będący zastępcą przewodniczącego Rady,
- c) Radca duchowny, który zastępuje Biskupa Diecezjalnego w przypadku jego nieobecności lub na jego zlecenie,
- d) Radca świecki.

§ 93

Kadencja Rady Diecezjalnej trwa pięć lat. Tryb jej wyborów określa Regulamin Wyborów.

§ 94

1. Do właściwości Rady Diecezjalnej należy:
 - a) załatwianie bieżących spraw administracyjnych Diecezji niezastrzeżonych wyraźnie dla Synodu,
 - b) określanie liczby świeckich członków Synodu Diecezjalnego, a także liczby delegatów świeckich z poszczególnych Parafii, według liczby parafian, mających czynne prawo wyborcze w poszczególnych Parafiach Diecezji,
 - c) zwoływanie sesji Synodu Diecezjalnego,
 - d) zwoływanie przed końcem kadencji w porozumieniu z Biskupem Kościoła pierwszej sesji nowo wybranego Synodu Diecezjalnego jako zebrania wyborczego, wybierającego świeckiego Kuratora Diecezjalnego, Radców Rady Diecezjalnej i Diecezjalną Komisję Rewizyjną,
 - e) zatwierdzanie wyborów Rad Parafialnych, Komitetów Parafialnych i Parafialnych Komisji Rewizyjnych,

- f) zatwierdzanie sprawozdań finansowych i preliminarzy budżetowych Parafii,
 - g) powoływanie Wizytatorów Nauczania Kościelnego,
 - h) mianowanie delegatów do instytucji kościelnych zgodnie z ich statutami.
 - i) zarządzanie majątkiem Diecezji,
 - j) przygotowywanie preliminarza budżetu diecezjalnego,
 - k) wykonywanie uchwał Synodu Diecezjalnego,
 - l) sprawowanie nadzoru nad władzami parafialnymi,
 - m) rozpoznawanie odwołań od uchwał władz parafialnych i nadawanie im dalszego biegu,
 - n) rozpatrywanie odwołań od uchwał władz parafialnych, dla których Rada Diecezjalna jest ostateczną instancją odwoławczą, w ciągu dwóch tygodni od daty złożenia odwołania,
 - o) rozpatrywanie odwołań w sprawie list wyborczych wyborów kolegialnych władz parafialnych przed planowanym terminem wyborów,
 - p) żądanie w razie potrzeby niezwłocznego zwołania Zgromadzenia Parafialnego lub posiedzenia Rady Parafialnej,
 - q) załatwianie spraw zleconych przez kościelne władze przełożone,
 - r) kierowanie do Konsystorza wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko osobom zamieszkałym na podległym jej terytorium.
2. Ponadto Rada Diecezjalna, w razie naruszenia przez Radę Parafialną przepisów prawa kościelnego, niewykonania przez nią zarządzeń kościelnych władz przełożonych, bądź innej szkodliwej dla Kościoła działalności, może:
- a) udzielić Radzie Parafialnej pouczenia,
 - b) zawiesić uchwałę Rady Parafialnej,
 - c) zgłosić do Konsystorza wniosek o rozstrzygnięcie ważności zawieszonych uchwał lub o rozwiązanie Rady Parafialnej.

§ 95

1. Posiedzenia Rady Diecezjalnej zwołuje Biskup Diecezjalny lub w jego zastępstwie Kurator Diecezjalny, co najmniej raz na kwartał.

2. Biskup Diecezjalny zobowiązany jest zwołać posiedzenie Rady Diecezjalnej w ciągu 14 dni na pisemne żądanie dwóch członków Rady lub niezwłocznie na żądanie Biskupa Kościoła lub Konsystorza.
3. W posiedzeniach Rady Diecezjalnej mogą uczestniczyć członkowie Konsystorza, na zaproszenie Rady lub z inicjatywy Konsystorza, jednakże bez prawa udziału w głosowaniu.
4. W przypadku, gdy w posiedzeniu Rady Diecezjalnej uczestniczy Biskup Kościoła, może on przejąć przewodnictwo posiedzenia.
5. Jeśli posiedzenie Rady Diecezjalnej zwołane zostało na żądanie Biskupa Kościoła lub Konsystorza, Biskup Kościoła przejmuje przewodnictwo posiedzenia Rady.

§ 96

1. Biskup Diecezjalny, jako przewodniczący Rady Diecezjalnej, przygotowuje porządek obrad, przewodniczy na posiedzeniach Rady i odpowiada za realizację uchwał Rady Diecezjalnej.
2. W prowadzeniu posiedzeń Rady Diecezjalnej i w sprawach administracyjnych Diecezji Biskupa Diecezjalnego zastępuje Kurator Diecezjalny, zaś w sprawach duszpasterskich duchowny Radca Rady Diecezjalnej.
3. Rada Diecezjalna dokonuje podziału pozostałych zadań i funkcji między swoich członków.

§ 97

1. Do ważności uchwał Rady wymagana jest obecność na posiedzeniu więcej niż połowy jej członków.
2. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady.
3. Z każdego posiedzenia spisuje się protokół podpisany przez prowadzącego i protokołującego dane posiedzenie.
4. Wyciągi z protokołu podpisane przez dwóch członków Rady Diecezjalnej, w tym Biskupa Diecezjalnego lub Kuratora Diecezjalnego, mają moc dowodową.
5. Czynności prawne w imieniu Diecezji wykonywane są z urzędu przez Biskupa Diecezjalnego lub przez upoważnione osoby, legitymujące się pełnomocnictwem podpisanym przez dwóch członków

Rady Diecezjalnej, w tym Biskupa Diecezjalnego lub Kuratora Diecezjalnego.

§ 98

W razie naruszenia przez Radę Diecezjalną przepisów Prawa Kościelnego, niewykonania zarządzeń kościelnych władz przełożonych, bądź innej szkodliwej dla Kościoła działalności Rady, Konsystorz może:

- a) udzielić Radzie Diecezjalnej pouczenia,
- b) zawiesić lub uchylić uchwałę Rady Diecezjalnej,
- c) skierować do Rady Synodalnej wnioski w sprawie dalszego funkcjonowania Rady Diecezjalnej.

§ 99

1. W przypadku rozwiązania, zdekompletowania Rady Diecezjalnej lub utworzenia nowej Diecezji Konsystorz mianuje tymczasową Radę Diecezjalną.
2. Tymczasowa Rada Diecezjalna posiada wszystkie uprawnienia Rady Diecezjalnej. Sprawuje swe funkcje do czasu wprowadzenia w urządowanie nowej Rady Diecezjalnej, nie dłużej jednak niż przez jeden rok.

Biskup Diecezjalny

§ 100

1. Biskup Diecezjalny jest duchownym zwierzchnikiem Diecezji. Biskup Diecezjalny czuwa nad pielęgnowaniem wspólnoty i odpowiada za życie duchowe Diecezji. Jako „pasterz pasterzy” (łac. „pastor pastorum”) sprawuje nadzór nad wszystkim duchownymi, katechetami na terenie Diecezji, czuwa nad zwiastowaniem Słowa Bożego i sprawowaniem Sakramentów Świętych w swojej Diecezji. Biskup czuwa nad zachowaniem jedności i jest za nią odpowiedzialny. Jego jurysdykcji biskupiej podlegają wszystkie jednostki organizacyjne i wszyscy wierni Diecezji.
2. Podstawowym obowiązkiem Biskupa Diecezjalnego jest wizytowanie każdej Parafii swojej Diecezji co najmniej raz na 5 lat.
3. Biskup Diecezjalny wybierany jest spośród Proboszczów i innych duchownych, sprawujących samodzielne stanowiska służby, mających co najmniej 10 lat służby w Kościele, licząc od dnia ordynacji. Przygotowanie naukowe kandydata winno być udokumentowane

osiągnięciem stopnia naukowego doktora teologii lub filozofii względnie nauk pokrewnych.

4. Kadencja administrowania diecezją przez Biskupa Diecezjalnego trwa 10 lat. Biskup Diecezjalny może kandydować na kolejne kadencje.
5. Biskup Diecezjalny traci swą jurysdykcję w przypadku przeniesienia się do innej Diecezji, przejścia w stan spoczynku, wyboru kolejnego biskupa przez Synod Diecezji lub na mocy orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Kościoła.

§ 101

Do właściwości Biskupa Diecezjalnego należą:

- a) odbywanie wizytacji w Parafiach, nadzorowanie nauczania kościelnego oraz dokonywanie kontroli ksiąg i dokumentów parafialnych,
- b) czuwanie nad życiem duchowym i kościelnym Diecezji,
- c) ordynowanie duchownych oraz poświęcanie miejsc kultu na terenie swojej Diecezji na podstawie pisemnego upoważnienia Biskupa Kościoła,
- d) kierowanie pracami Rady Diecezjalnej i Synodu Diecezjalnego,
- e) sprawowanie nadzoru nad duchownymi Diecezji z prawem żądania od nich wyjaśnień,
- f) w razie potrzeby ma prawo zażądać niezwłocznego zwołania Zgromadzenia Parafialnego lub posiedzenia Rady Parafialnej,
- g) ustalanie, w porozumieniu z Radą Parafialną, terminu nabożeństw odprawianych przez kandydatów na Proboszczów oraz ich spotkań z Radą Parafialną i parafianami,
- h) przewodniczenie Zgromadzeniom Parafialnym, dokonującym wyboru Proboszczów i Rad Parafialnych oraz zwołanym na żądanie własne lub Rady Diecezjalnej,
- i) przewodniczenie Radom Opiekuńczym Diakonatów mającym siedzibę na terenie Diecezji,
- j) wprowadzenie w urządowanie Proboszczów, Diakonów, Katechetów i Rad Parafialnych,
- k) reprezentowanie Diecezji na zewnątrz.

§ 102

1. Biskup Diecezjalny - Elekt obejmuje jurysdykcję Biskupa Diecezjalnego z chwilą introdukcji, której termin ustala, w porozumieniu z Biskupem Diecezjalnym - Elektem, Biskup Kościoła. Termin ten nie może być dłuższy niż trzy miesiące od chwili wyboru.
2. Nowo wybrany Biskup Diecezjalny - Elekt zostaje konsekrowany (wyświęcony) przez Biskupa Kościoła, zgodnie z uchwaloną przez Synod Kościoła Agendą i tradycją Kościoła, poprzez modlitwę i nałożenie rąk przez obecnych Biskupów.
3. W przypadku wyboru Biskupa Diecezjalnego na następną kadencję nie dokonuje się ponownego wprowadzenia w urząd.

§ 103

1. Insignium Biskupa Diecezjalnego jest krzyż biskupi, który stanowi własność Diecezji i przekazywany jest kolejnym następcom. Biskup Diecezjalny nosi krzyż srebrny na pojedynczym łańcuchu.
2. Biskup Diecezjalny, który przechodzi w stan spoczynku, zachowuje tytuł Biskupa i prawo używania krzyża biskupiego.

§ 104

1. Biskup Diecezjalny, który nie został wybrany na kolejną kadencję, przejmuje stanowisko swojego następcy lub zostaje przez Kościół skierowany na inne stanowisko służby.
2. Odchodzący Biskup Diecezjalny przekazuje protokolarnie następcy, w obecności Rady Diecezjalnej i przedstawiciela Diecezjalnej Komisji Rewizyjnej, wszelką dokumentację dotyczącą spraw diecezjalnych wraz z dokumentacją finansowo-księgową, wszelkim majątkiem oraz cały materiał archiwalny Diecezji.

§ 105

1. Biskup Diecezjalny udziela urlopów w granicach określonych w Pragmatyce Służbowej Proboszczom, Proboszczom Pomocniczym, Proboszczom – Administratorom oraz pracownikom kościelnym szczebla diecezjalnego. Innym duchownym Diecezji urlopów udzielają ich bezpośredni zwierzchnicy.
2. Dłuższych urlopów udziela wszystkim duchownym Biskup Kościoła.

§ 106

1. Sprawy zastępstw podczas urlopów i dłuższej choroby duchownych uzgadnia i zarządza Biskup Diecezjalny, w porozumieniu z zainteresowanymi.
2. W wypadku, gdy Parafia zostaje pozbawiona duchownego, na skutek jego śmierci czy innych zdarzeń losowych, Biskup Diecezjalny zapewnia z urzędu opiekę duszpasterską nad taką Parafią do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez Konsystorz.

§ 107

1. Konsystorz na wniosek Rady Diecezjalnej lub z własnej inicjatywy przydziela Diecezji Wikariusza.
2. Wikariusz Diecezjalny podlega Biskupowi Diecezjalnemu, który wyznacza mu zadania i obowiązki w Diecezji i w Parafii, w której Biskup jest Proboszczem.
3. Mieszkanie i utrzymanie Wikariusza Diecezjalnego zapewnia Rada Diecezjalna, sama bądź wspólnie z Radą Parafialną Parafii, której Proboszczem jest Biskup Diecezjalny.

Diecezjalna Komisja Rewizyjna

§ 108

1. Diecezjalna Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Diecezji.
2. W skład Diecezjalnej Komisji Rewizyjnej wchodzi trzy osoby wybrane przez Synod Diecezjalny.
3. Tryb wyborów Diecezjalnej Komisji Rewizyjnej określa Regulamin wyborów.

§ 109

Do właściwości Diecezjalnej Komisji Rewizyjnej należy:

- a) kontrola, dokonywana przynajmniej raz w roku, księgowości diecezjalnej i działalności kancelarii diecezjalnej,
- b) kontrola trybu i wyników zarządzania przez Radę Diecezjalną majątkiem Diecezji, dokonywana przynajmniej raz w roku,
- c) kontrola działalności gospodarczej, prowadzonej przez Diecezję lub zależne od niej podmioty, dokonywana przynajmniej raz w roku,

- d) sprawdzanie zgodności z preliminarnym budżetowym Diecezji wydatków dokonywanych przez Radę Diecezjalną,
- e) zgłaszanie na sesji Synodu Diecezjalnego wniosku w sprawie udzielenia absolutorium Radzie Diecezjalnej,
- f) zgłaszanie wniosków z wyników kontroli władzom diecezjalnym, a w uzasadnionych wypadkach, także zwierzchnim władzom Kościoła.

ROZDZIAŁ IV PARAFIA

§ 110

1. Parafia (od słowa greckiego "paroikia" – obszar, obwód) jest określoną terytorialnie lokalną społecznością kościelną i podstawową jednostką organizacyjną Kościoła, posiadającą siedzibę oraz władze parafialne.
2. Parafia w uzasadnionych przypadkach może mieć charakter personalny.
3. Uchwałę w sprawie utworzenia Parafii i zmian ich granic podejmuje Konsystorz na wniosek właściwego Zgromadzenia Parafialnego, Synodu Diecezjalnego, Rady Diecezjalnej bądź też z własnej inicjatywy.
4. Uchwała o utworzeniu Parafii określa jej granice i siedzibę.
5. Każda Parafia posiada osobowość prawną.

§ 111

1. Do Parafii należą osoby wyznania ewangelicko – augsburskiego, zamieszkałe na jej terenie, z wyjątkiem osób należących do Parafii personalnych.
2. W wyjątkowych sytuacjach, za zgodą zainteresowanych Rad Parafialnych, sprawa przynależności parafialnej może być uregulowana inaczej. Dotyczy to zwłaszcza terenów granicznych dwu lub kilku Parafii.
3. Parafianin zmienia swoją przynależność parafialną w wypadku przeniesienia się na teren innej Parafii.
4. Zasady i tryb przyjmowania do Parafii osób nie należących dotąd do Kościoła określa Pragmatyka Służbowa.

§ 112

1. Dla zaspokojenia swoich potrzeb duchowych Parafie wnoszą i utrzymują kościoły, kaplice, domy parafialne, plebanie i inne niezbędne dla swej działalności obiekty oraz zakładają i utrzymują cmentarze parafialne.
2. Dla usprawnienia opieki duszpasterskiej i funkcjonowania Parafii mogą być tworzone Filiały parafialne, które przejmują zadania Parafii w stosunku do osób zamieszkałych na terenie Filiału, w tym przede wszystkim odprawianie nabożeństw, prowadzenie nauczania kościelnego, opiekę duszpasterską i dbałość o majątek kościelny, zwłaszcza znajdujący się na terenie Filiału.

§ 113

1. Parafia zaspokaja swoje potrzeby materialne z dochodów uzyskanych:
 - a) ze składek, kolekt i ofiar,
 - b) z własnego majątku,
 - c) z otrzymanych darowizn,
 - d) z działalności gospodarczej,
 - e) z fundacji.
2. Parafia zobowiązana jest do przekazywania części swych dochodów na cele diecezjalne i ogólnokościelne, zgodnie z uchwałami Synodu Diecezjalnego i Synodu Kościoła.
3. W Parafii zbiera się też ofiary na cele pozaparafialne, zgodnie z zarządzeniem kościelnej władzy przełożonej i uchwałami władz parafialnych.
4. W przypadku niesamodzielności finansowej Parafii, może ona otrzymać pomoc innych osób prawnych Kościoła na potrzeby funkcjonowania oraz dotacje celowe na remonty i inwestycje.

§ 114

1. Wspólnym zadaniem wszystkich parafian jest zapewnienie istnienia i rozwoju duchowego i materialnego Parafii.
2. Naczelnym prawem i obowiązkiem parafian jest korzystanie z głoszonego Słowa Bożego poprzez udział w nabożeństwach, w sakramentach i innych czynnościach kościelnych, a także poprzez aktywny udział w działalności ewangelizacyjno-misyjnej, duszpasterskiej i diakonijnej Parafii.

§ 115

1. Każdy członek Parafii, który został konfirmowany i ukończył 18 lat, zobowiązany jest do płacenia składek parafialnych. Składki te powinny wynosić co najmniej 1% jego dochodu.
2. W uzasadnionych przypadkach Rada Parafialna może zwolnić od tego obowiązku pojedynczych parafian, określone grupy społeczne (np. uczniów, studentów, bezrobotnych), bądź też rodziny przeżywające okresowe trudności finansowe. W uchwale dotyczącej zwolnienia powinien zostać określony czas jego trwania.

Zgromadzenie Parafialne

§ 116

1. Najwyższą władzą parafialną jest Zgromadzenie Parafialne. Stanowi je ogół członków Parafii, posiadających czynne prawo wyborcze i wpisanych na listę wyborców, prowadzoną przez Radę Parafialną.
2. Zasady i tryb sporządzania list parafian posiadających czynne prawo wyborcze, stanowiących Zgromadzenie Parafialne, określa Regulamin Wyborów.
3. Zgromadzenie Parafialne nie ma kompetencji w sprawach należących do właściwości zwierzchnich władz Kościoła i Diecezji, określonych w niniejszym Prawie.

§ 117

Do właściwości Zgromadzenia Parafialnego należy:

- a) wybór Proboszcza, Proboszczów Pomocniczych, Rady Parafialnej, Komitetu Parafialnego, Parafialnej Komisji Rewizyjnej oraz delegatów świeckich do Synodu Diecezjalnego, innych komisji i ciał parafialnych, zgodnie z potrzebami Parafii lub zaleceniami władzy przełożonej,
- b) powołania Komitetu Parafialnego i Rad Filiałów,
- c) ustanowienia w Parafii stanowisk duchownych przewidzianych przez niniejsze Prawo,
- d) zatwierdzania rocznych sprawozdań Proboszcza i Rady Parafialnej,
- e) zatwierdzania sprawozdań finansowych i uchwalania budżetu Parafii,
- f) udzielania absolutionium Radzie Parafialnej,

- g) remontów kapitalnych budynków,
- h) zakładania nowych lub rozszerzania starych cmentarzy,
- i) nabywania, zbywania i zamiany nieruchomości parafialnych oraz wznoszenie nowych budowli,
- j) zbywania majątku ruchomego, jeżeli przedstawia on wartość artystyczną, historyczną lub naukową,
- k) prowadzenia działalności gospodarczej,
- l) zakładania lub udziału w fundacji,
- m) obciążania nieruchomości stanowiących własność Parafii, oddawania ich w dzierżawę lub najem na czas dłuższy niż 5 lat,
- n) zaciągania pożyczek, jeśli nie znajdują pokrycia w stałych przychodach roku budżetowego,
- o) zakładania i prowadzenia zakładów diakonijnych, opiekuńczo-wychowawczych i innych.

§ 118

1. Uchwały Zgromadzenia Parafialnego w sprawach określonych w § 117 lit. i)-o) wymagają zatwierdzenia przez Konsystorz.
2. Zatwierdzenia przez Konsystorz wymagają także uchwały Zgromadzenia Parafialnego, których realizacja przekracza możliwości finansowe Parafii.
3. W Parafiach dotowanych zatwierdzeniu przez Konsystorz podlegają także sprawozdania roczne z wykonania budżetu i roczne preliminarze budżetowe.³¹

§ 119

Uchwały Zgromadzenia Parafialnego, podlegające zatwierdzeniu lub rozstrzygnięciu przez zwierzchnie władze Kościoła, winny być przekazywane wyłącznie drogą służbową, poprzez Diecezję i zaopatrzone w opinię władz diecezjalnych.

§ 120

1. Zgromadzenie Parafialne należy zwoływać co najmniej raz w roku. Wymóg ten nie obowiązuje w Parafiach, w których istnieje Komitet Parafialny.

³¹ Zapis powinien moim zdaniem dotyczyć wszystkich parafii i jednostek organizacyjnych KEA bez wyjątku.

2. Ponadto Zgromadzenie Parafialne należy zwoływać na wniosek Rady Parafialnej, na żądanie 1/10 części parafian wpisanych na listę wyborców oraz na żądanie kościelnych władz przełożonych: Biskupa Kościoła, Konsystorza, Biskupa Diecezjalnego lub Rady Diecezjalnej.

§ 121

1. Zgromadzenie Parafialne zwołuje Prezes Rady Parafialnej lub, w jego zastępstwie, Wiceprezes.
2. Termin i miejsce Zgromadzenia Parafialnego muszą być ogłoszone na trzech kolejnych nabożeństwach niedzielnych, w tym pierwszy raz nie później niż na trzy tygodnie przed terminem Zgromadzenia.
3. Zgromadzenie może być też zwołane drogą kurendy, względnie indywidualnymi listami do wszystkich członków Zgromadzenia, nie później jednak, niż na 2 tygodnie przed terminem Zgromadzenia.
4. Doroczne Zgromadzenie sprawozdawczo-budżetowe winno odbyć się w terminie do połowy lutego każdego roku.

§ 122

1. Zgromadzenie Parafialne ma prawo podejmowania ważnych uchwał bez względu na liczbę obecnych.
2. Obradom Zgromadzenia przewodniczy Prezes lub Wiceprezes Rady Parafialnej. W skład Prezydium Zgromadzenia wchodzi oprócz Prezesa i Wiceprezesa Rady Parafialnej wybrani przez Zgromadzenie Sekretarz i dwaj Asesorzy.
3. Porządek obrad przygotowuje Rada Parafialna, przewidując w nim miejsce na wnioski członków Zgromadzenia.
4. Głosowanie podczas Zgromadzenia jest jawne. Na żądanie 1/3 obecnych członków Zgromadzenia, a także przy wyborach i w innych sprawach personalnych, zarządza się głosowanie tajne.
5. Podjęcie uchwał następuje bezwzględną większością głosów.
6. Uchwały Zgromadzenia, jeśli Zgromadzenie nie zadecyduje inaczej, wchodzi w życie w dniu ich uchwalenia, za wyjątkiem uchwał wymagających zatwierdzenia przez Konsystorz, które wchodzi w życie po ich zatwierdzeniu.
7. Protokół Zgromadzenia zostaje odczytany i, po przyjęciu go przez Zgromadzenie, podpisany przez Prezydium Zgromadzenia.

8. Sprzeciw w sprawach proceduralnych i odwołanie od uchwał, o ile nie są one ostateczne, należy zgłaszać podczas Zgromadzenia do protokołu i w ciągu siedmiu dni wnieść na piśmie do Rady Diecezjalnej, poprzez Radę Parafialną z uzasadnieniem.
9. Rada Diecezjalna rozstrzyga o zasadności złożonego sprzeciwu.
10. Za realizację uchwał Zgromadzenia odpowiada Rada Parafialna.

Komitet Parafialny

§ 123

5. W Parafii może być powołany Komitet Parafialny w drodze uchwały Zgromadzenia Parafialnego, powziętej na wniosek Rady Parafialnej lub członków Zgromadzenia Parafialnego.
6. Liczbę członków Komitetu Parafialnego ustala Zgromadzenie Parafialne w stosunku trzykrotnym do liczby członków Rady Parafialnej.
7. W skład Komitetu Parafialnego wchodzi dodatkowo - z urzędu - członkowie Rady Parafialnej i ich zastępcy.
8. Przewodniczącym Komitetu Parafialnego jest Prezes Rady Parafialnej.
9. Wybory do Komitetu Parafialnego odbywają się razem z wyborami do Rady Parafialnej. Wybory do Komitetu Parafialnego odbywają przy podziale Parafii na okręgi mandatowe (wyborcze), w celu zapewnienia wszystkim częściom Parafii reprezentacji w Komitecie Parafialnym.
10. Kadencja Komitetu Parafialnego trwa pięć lat.
11. Komitet Parafialny przejmuje kompetencje Zgromadzenia Parafialnego, wyszczególnione w § 63 lit. d), e), i), j), l).

§ 124

1. Posiedzenia Komitetu Parafialnego zwołuje i przewodniczy na nich prezes Rady Parafialnej lub, w jego zastępstwie, wiceprezes. Prezydium Komitetu stanowi Prezydium Rady Parafialnej.
2. Zwołanie posiedzenia Komitetu, jego obrady i podejmowanie uchwał, odbywa się w trybie przewidzianym dla Zgromadzenia Parafialnego. Uchwały są prawomocne bez względu na liczbę obecnych.

Rada Parafialna

§ 125

1. Parafią zarządza Rada Parafialna wybrana przez Zgromadzenie Parafialne i zatwierdzona przez Radę Diecezjalną.
2. W skład Rady Parafialnej wchodzi:
 - a) Proboszcz oraz inni etatowi duchowni Parafii,
 - b) 6-25 parafian wybranych przez Zgromadzenie Parafialne z uwzględnieniem podziału na okręgi mandatowe,
 - c) przedstawiciel zatrudnionych w Parafii katechetek i katechetów, wybrany przez Radę Parafialną.
3. Kadencja Rady Parafialnej trwa pięć lat.

§ 126

Do właściwości Rady Parafialnej należy w szczególności:

- a) czuwanie nad zachowaniem czystości nauki Kościoła, moralności i karności chrześcijańskiej oraz krzewienie życia duchowego w Parafii,
- b) wspieranie duszpasterzy w modlitwie i współdziałanie z nimi w duchowym budowaniu Parafii w myśl zasady powszechnego kapłaństwa,
- c) składanie dobrego świadectwa wiary i życia wobec innych,
- d) zabieganie o godne święcenie niedziel i świąt, troska o zewnętrzny porządek, o czas i miejsce nabożeństw oraz o regularne uczęszczanie parafian na nabożeństwa,
- e) współdziałanie w ulepszaniu miejscowych urządzeń kościelnych,
- f) troska o chrześcijańskie wychowanie dzieci i młodzieży,
- g) prowadzenie działalności charytatywno-opiekuńczej, organizowanie pieczy nad ubogimi i chorymi, popieranie wszelkich spraw dobroczynności w Parafii i w Kościele,
- h) przygotowywanie wyborów Proboszcza, Proboszcza Pomocniczego, Rady Parafialnej, Komitetu Parafialnego i delegatów do Synodu Diecezjalnego,
- i) uchwalanie wniosku o przydzielenie Proboszczowi Wikariusza i przygotowanie wniosku na Zgromadzenie Parafialne o ustanowieniu dodatkowego stałego stanowiska duchownego w Parafii,

- j) zarząd majątkiem parafialnym i realizacja budżetu Parafii,
- k) opracowywanie projektu budżetu Parafii,
- l) składanie rocznych sprawozdań z zarządu majątkiem i realizacji budżetu,
- m) sporządzanie, uzupełnianie i weryfikowanie listy wyborców oraz dokonywanie podziałów na okręgi mandatowe przy wyborach parafialnych,
- n) zatrudnianie i zwalnianie świeckich pracowników Parafii, ustalanie warunków służby duchownych oraz pracy i płacy świeckich pracowników,
- o) powoływanie komisji parafialnych,
- p) przedstawienie kościelnym władzom przełożonym wniosków w ogólnych sprawach kościelnych wraz z uzasadnieniem.

§ 127

1. Wprowadzenie Rady Parafialnej jest początkiem jej kadencji i początkiem kadencji innych kolegialnie wybranych z nią władz parafialnych.
2. Kadencja Rady Parafialnej ustaje z dniem wprowadzenia nowej Rady Parafialnej.
3. Kadencja innych wybieranych, kolegialnych władz parafialnych, trwa pięć lat i ustaje z dniem wprowadzenia nowej Rady Parafialnej.

§ 128

1. W terminie jednego miesiąca od daty zatwierdzenia wyborów przez Radę Diecezjalną następuje wprowadzenie Rad:
 - a) Radę Parafialną wprowadza Biskup Diecezjalny lub upoważniony przez niego inny duchowny,
 - b) Radę Filiału wprowadza Proboszcz (Proboszcz – Administrator) lub upoważniony przez niego Proboszcz Pomocniczy.
2. Podczas wprowadzenia w trakcie nabożeństwa nowowybrani członkowie Rady Parafialnej lub Rady Filiału składają przewidziane w przepisach kościelnych ślubowanie. Nie stosuje się analogicznego wprowadzania członków Komitetu Parafialnego i Parafialnej Komisji Rewizyjnej.³²

³² a tu mam wątpliwości.

§ 129

1. Rada Parafialna na pierwszym posiedzeniu odbywanym pod przewodnictwem Proboszcza wybiera, w głosowaniu tajnym, Prezydium Rady w składzie: Prezes, Wiceprezes, Sekretarz i Skarbnik. W skład Prezydium wchodzi też Proboszcz Pomocniczy pełniący funkcję zastępcy Proboszcza.
2. Do właściwości Prezydium Rady Parafialnej należy:
 - a) przygotowywanie projektu uchwał Rady Parafialnej,
 - b) podejmowanie uchwał w sprawach nie cierpiących zwłoki, które podlegają zatwierdzeniu na najbliższym posiedzeniu Rady Parafialnej.
3. Prezesem Rady Parafialnej może zostać wybrany Proboszcz lub świecki członek Rady. Wiceprezesem, gdy Proboszcz jest Prezesem, zostaje wybrany świecki członek Rady, zaś w wypadku, gdy Prezesem Rady zostaje jej świecki członek, Wiceprezesem z urzędu jest Proboszcz Parafii. Świeckiemu Prezesowi lub Wiceprezesowi Rady Parafialnej przysługuje zwyczajowy tytuł Kuratora Parafii.
4. Rada Parafialna może powoływać komisje merytoryczne i przydziać zadania poszczególnym członkom Rady według swego uznania i potrzeb Parafii.

§ 130

1. Prezes zwołuje posiedzenia Rady Parafialnej co najmniej raz na kwartał, przewodniczy im, czuwa nad wykonaniem podjętych uchwał, reprezentuje Radę Parafialną na zewnątrz.
2. W przypadku wyboru na Prezesa Rady osoby świeckiej Rada winna określić podział zadań w zarządzaniu i reprezentowaniu Parafii pomiędzy Prezesem Rady a Proboszczem.
3. Prezes zobowiązany jest zwołać posiedzenie Rady Parafialnej w ciągu 14 dni, gdy zażąda tego 1/3 członków Rady lub niezwłocznie, gdy zażąda tego kościelna władza przełożona: Biskup Kościoła, Konsystorz, Biskup Diecezjalny lub Rada Diecezjalna. A co z Radą Synodalną i Synodem Kościoła?
4. W posiedzeniach Rady Parafialnej mogą uczestniczyć członkowie kościelnych władz przełożonych: Rady Diecezjalnej i Konsystorza, z własnej inicjatywy lub na zaproszenie Rady Parafialnej, jednakże bez prawa udziału w głosowaniach. A co z Radą Synodalną i Synodem Kościoła?

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 Biskup Kościoła lub Biskup Diecezjalny przejmuje przewodnictwo posiedzenia Rady Parafialnej.

§ 131

1. Do ważności uchwał Rady wymagana jest obecność na posiedzeniu więcej niż połowy członków Rady.
2. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady.
3. Z każdego posiedzenia spisuje się protokół, który po zatwierdzeniu go przez Radę zostaje podpisany przez Prezesa lub Wiceprezesa i Sekretarza lub innego członka Rady protokołującego posiedzenie, a następnie umieszczony w księdze protokołów.
4. Wyciągi z protokołu, podpisane przez Prezesa i Sekretarza lub w ich zastępstwie przez innych członków Prezydium Rady oraz opatrzone pieczęcią parafialną, mają moc dowodową.
5. Czynności prawne w imieniu Parafii dokonywane są z urzędu przez Proboszcza Parafii lub przez inne osoby, na podstawie pełnomocnictwa, podpisanego przez dwóch członków Rady Parafialnej, w tym jej Prezesa lub Wiceprezesa i opatrzonego pieczęcią parafialną.

§ 132

W razie naruszenia przez Radę Parafialną przepisów prawa kościelnego, niewykonania zarządzeń kościelnych władz przełożonych, bądź innej szkodliwej dla Kościoła działalności, kompetencje Rady Diecezjalnej i Konsystorza w stosunku do Rady Parafialnej określają odpowiednio § 53 ust. 2 i § 34 ust. 2 Zasadniczego Prawa Wewnętrznego.

§ 133

1. W przypadku rozwiązania lub zdekompletowania Rady Parafialnej, a także przy tworzeniu nowej Parafii, Konsystorz mianuje na wniosek Rady Diecezjalnej Tymczasową Radę Parafialną w składzie od trzech do siedmiu osób.
2. Tymczasowa Rada Parafialna posiada wszystkie uprawnienia Rady Parafialnej. Sprawuje swe funkcje do czasu przejęcia ich przez nowo wybraną Radę Parafialną, nie dłużej jednak niż przez jeden rok.

§ 134

1. Świecki członek Rady Parafialnej nie może:
 - a) być zatrudniony na płatnym etacie Parafii,

- b) pobierać od Parafii innych świadczeń oprócz zwrotu kosztów podróży za podróże odbyte w sprawach służbowych Parafii lub Kościoła,
 - c) zawierać z Parafią umów o charakterze odpłatnym.
2. Konieczne odstępstwa od powyższych zasad wymagają pisemnej zgody Rady Diecezjalnej.

Filiał parafialny i Rada Filiału

§ 135

1. Dla usprawnienia opieki duszpasterskiej i funkcjonowania Parafii mogą być tworzone Filiały parafialne, które przejmują zadania Parafii w stosunku do osób zamieszkałych na terenie Filiału, w tym przede wszystkim odprawianie nabożeństw, prowadzenie nauczania kościelnego, opiekę duszpasterską i dbałość o majątek kościelny, zwłaszcza znajdujący się na terenie Filiału.³³
2. Liczbę członków Rady Filiału, w ilości od trzech do sześciu osób, określa Rada Parafialna.
3. W skład Rady Filiału wchodzi ponadto Proboszcz Parafii lub Proboszcz Pomocniczy sprawujący opiekę duszpasterską nad danym Filiałem.
4. W Parafiach, w których istnieje Komitet Parafialny, Radę Filiału tworzą członkowie Rady Parafialnej i Komitetu Parafialnego, mieszkający na terenie Filiału. W każdym innym przypadku przeprowadza się wybory do Rady Filiału.

§ 136

Do właściwości Rady Filiału należy w szczególności:

- a) rozstrzyganie i załatwianie bieżących spraw Filiału,
- b) opieka nad obiektami kultu i innymi nieruchomościami parafialnymi, znajdującymi się na terenie Filiału,
- c) przygotowywanie właściwych warunków do odbywania nabożeństw, nauczania kościelnego i imprez parafialnych na terenie Filiału,
- d) składanie wniosków do Rady Parafialnej w sprawie potrzeb Filiału,

33 Czy Filiał jest jednostką finansowo-gospodarczą? Jeśli tak to w jaki sposób?

- e) współdziałanie z Proboszczem i Radą Parafialną w realizacji zadań Parafii.

§ 137

1. Pracami Rady Filiału kieruje przewodniczący tej Rady.
2. Przewodniczący winien być wybrany w głosowaniu tajnym spośród członków Rady należących jednocześnie do Rady Parafialnej, aby możliwa była ścisła współpraca Rady Filiału z Radą Parafialną.
3. Przewodniczący Rady Filiału jest zobowiązany do składania sprawozdań z działalności Rady Filiału przed Radą Parafialną.
4. Rada Parafialna nadzoruje i kontroluje działalność Rad Filiałów, znajdujących się na terenie Parafii.

Parafialna Komisja Rewizyjna

§ 138

1. Parafialna Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Parafii.
2. W skład Komisji Rewizyjnej wchodzi od trzech do pięciu członków wybranych przez Zgromadzenie Parafialne w ramach zebrania wybierającego kolegialne władze parafialne.
3. Po zatwierdzeniu protokołu wyborczego Proboszcz Parafii zwołuje niezwłocznie pierwsze posiedzenie Komisji Rewizyjnej, celem jej ukonstytuowania się, co następuje poprzez wybór w głosowaniu tajnym Przewodniczącego Parafialnej Komisji Rewizyjnej i jego zastępcy.
4. Członkowie Parafialnej Komisji Rewizyjnej nie mogą być członkami wykonawczych władz parafialnych.

§ 139

Do właściwości Parafialnej Komisji Rewizyjnej należy w szczególności:

- a) kontrola księgowości parafialnej, ksiąg metrykalnych i działalności kancelarii parafialnej, dokonywana przynajmniej raz w roku,
- b) kontrola działalności gospodarczej, prowadzonej przez Parafię lub zależne od niej podmioty, dokonywana przynajmniej raz w roku,

- c) sprawdzanie zgodności wydatków parafialnych z preliminarem budżetowym, zatwierdzonym przez Zgromadzenie Parafialne i z uchwałami Rady Parafialnej,
- d) ocenianie działalności Rady Parafialnej i zgłaszanie na Zgromadzeniu Parafialnym wniosku w sprawie udzielenia Radzie Parafialnej absolutorium,
- e) zgłaszanie wniosków z wyników kontroli władzom parafialnym,
- f) przekazywanie wniosków pokontrolnych Radzie Diecezjalnej w przypadku, gdy władze parafialne pozostawiają je bez uwzględnienia i wyjaśnienia dłużej niż przez jeden miesiąc.

§ 140

Wybory kolegialnych władz parafialnych, **Rady Parafialnej, Komitetu Parafialnego i Komisji Rewizyjnej** przeprowadza Zgromadzenie Parafialne, według trybu określonego w Regulaminie Wyborów.

Proboszcz, proboszcz pomocniczy, wikariusz

§ 141

1. Proboszcz na mocy ordynacji jest sługą Chrystusa i Jego Kościoła, który czuwa nad zachowaniem w Parafii czystości zwiastowania Słowa Bożego oraz sprawowania Sakramentów Świętych zgodnie z ustanowieniem Chrystusa i sam jest zobowiązany do takiego zwiastowania Słowa i sprawowania Sakramentów.
2. Proboszcz jest „pasterzem” swojej Parafii (łac. „pastor”), czuwa nad zachowaniem przez parafian wierności nauce Kościoła, moralności i karności chrześcijańskiej oraz dba o krzewienie wśród nich życia duchowego.
3. Proboszcz jest duchownym zwierzchnikiem Parafii i wszystkich Księży parafialnych.
4. Proboszcz reprezentuje Parafię na zewnątrz.
5. Proboszcz administruje Parafią i wraz z Radą Parafialną zarządza majątkiem i finansami Parafii.
6. Proboszcz nie jest upoważniony do jednoosobowego podejmowania czynności prawnych dotyczących majątku i finansów Parafii, przekraczających zwykły zarząd.

7. Proboszcz jest zobowiązany do przekazania w terminie do 5 dni do Urzędu Stanu Cywilnego dokumentacji ślubów, których zawarcie w kościele ma mieć skutki cywilnoprawne. Do przyjmowania oświadczeń o zawarciu małżeństwa upoważniony jest każdy duchowny działający na terenie danej parafii. W dokumentacji przekazywanej do Urzędu Stanu Cywilnego oprócz podpisu duchownego asystującego zawarciu małżeństwa niezbędny jest podpis proboszcza.

§ 142

1. Proboszcz jest odpowiedzialny za porządek nabożeństw i formy liturgiczne wszystkich czynności kościelnych w Parafii. Dbą przy tym o zachowanie jednolitości form, porządków liturgicznych i zwyczajów parafialnych.
2. Proboszcz, będący Prezesem Rady Parafialnej, jest przełożonym wszystkich pracowników parafialnych. Gdy Prezesem Rady jest osoba świecka, Proboszcz pozostaje zwierzchnikiem duchownych parafialnych i wszystkich innych osób zaangażowanych w zwiastowanie Słowa Bożego, zaś Prezes Rady jest zwierzchnikiem pozostałych pracowników świeckich Parafii.

Proboszcz Pomocniczy

§ 143

Zgromadzenie Parafialne, na wniosek Rady Parafialnej, może ustanowić dodatkowe stałe stanowisko duchownego – Proboszcza Pomocniczego. Proboszcz Pomocniczy jest zastępcą Proboszcza.

§ 144

Zgromadzenie Parafialne, ustanawiając stanowisko Proboszcza Pomocniczego, zobowiązane jest do dokładnego określenia zadań i obowiązków z nim związanych.

~~W jednej Parafii może być ustanowione tylko jedno stanowisko Proboszcza Pomocniczego.³⁴~~

§ 145

1. Na stanowisko Proboszcza lub Proboszcza Pomocniczego może być wybrany duchowny, który:

³⁴ Zapis należy usunąć. Ograniczenie zostało podjęte wyraźnie contra personam. Istnieje jeszcze parafia, która wymaga liczniejszej stałej kadry duszpasterskiej, zatem po co to ograniczenie?

- a) zdał egzamin „pro ministerio” przed Kościelną Komisją Egzaminacyjną,
 - b) posiada co najmniej pięcioletni staż służby w Kościele, licząc od dnia ordynacji.
2. Do czasu służby w Kościele nie wlicza się okresu zawieszenia w czynnościach, urlopu bezpłatnego i innych okresów, w których ksiądz nie pracował w instytucjach kościelnych.
 3. Zasady i tryb przeprowadzenia wyborów Proboszcza i Proboszcza Pomocniczego określa Regulamin Wyborów.

§ 146

1. Wzajemne prawa i obowiązki Parafii oraz wybranego Proboszcza i Proboszcza Pomocniczego określa Regulamin Parafialny oraz wokacja. Wokacja wymaga zatwierdzenia przez Konsystorz. Wokacja może być zmieniona na podstawie porozumienia stron lub na wniosek jednej z nich. Zmiana wokacji wymaga zatwierdzenia przez Konsystorz. Jeżeli proboszcz został skreślony z listy duchownych, wokacja traci swą moc z końcem miesiąca, w którym zapadła uchwała o skreśleniu.
2. Proboszcz zostaje wybrany na dziesięć lat. Jego kadencja zostaje przedłużona na następne dziesięć lat z mocy prawa, jeżeli w ostatnim roku kadencji do Konsystorza nie zostanie zgłoszony wniosek o przeprowadzenie ponownych wyborów.
3. Wniosek o przeprowadzenie ponownych wyborów może zgłosić:
 - a) Konsystorz,
 - b) Rada Diecezjalna,
 - c) Rada Parafialna,
 - d) 1/10 członków Zgromadzenia Parafialnego.

§ 147

1. Duchowny wybrany na stanowisko Proboszcza powinien niezwłocznie³⁵ zgłosić Radzie Parafialnej i podpisać z nią wokację, określającą wzajemne prawa i obowiązki Parafii i wybranego Proboszcza.

35 Ta obligacja wprowadza nierówność stron i elekta stawia pod przymusem przyjmowania warunków. Regulacje przepisów z 1972 roku były bardziej wyważone i zawierały również pewne obligacje wobec parafii przyjmującej nowego proboszcza, tym samym sprawa przyjęcia wyboru nie nabierała cech bezwarunkowości.

2. Wokacja wraz z wynikami wyborów podlega weryfikacji i zatwierdzeniu przez Konsystorz.
3. Wokacja może być zmieniona na podstawie porozumienia stron lub na wniosek jednej ze stron. Zmiany w wokacji wymagają zatwierdzenia przez Konsystorz.
4. ~~Wokacja spisana z Proboszczem Pomocniczym wymaga uprzedniej akceptacji Proboszcza.³⁶~~

§ 148

1. Duchowny wybrany na stanowisko Proboszcza winien osiąść w Parafii, w mieszkaniu przygotowanym przez Radę Parafialną, w ciągu trzech miesięcy od daty zatwierdzenia wyboru przez Konsystorz.
2. Proboszcz jest zobowiązany do zamieszkiwania na terenie swej Parafii w czasie całej swej służby jako jej Proboszcz.
3. Nieprzyjęcie wyboru lub rezygnacja z pełnienia funkcji Proboszcza przed upływem trzech lat od wprowadzenia w urzędowanie, powoduje, że duchowny traci prawo kandydowania na Proboszcza w całym Kościele na okres trzech lat. Konsystorz może wyrazić zgodę na odstępstwo od tej zasady.

§ 149

1. Wprowadzenia w czynności wybranego Proboszcza dokonuje Biskup Diecezjalny lub Biskup Kościoła w możliwie najkrótszym czasie po zatwierdzeniu wyboru. Od dnia wprowadzenia liczy się kadencja Proboszcza, trwająca dziesięć lat.
2. Zasady kadencyjności urzędu Proboszcza określa § 71 ust. 2 i 3 Zasadniczego Prawa Wewnętrznego.
3. W wypadku zgłoszenia wniosku, o którym mowa w § 71 ust. 2 i 3 Zasadniczego Prawa Wewnętrznego, Konsystorz ogłasza stanowisko Proboszcza za wakujące.
4. Proboszcz, którego kadencja upłynęła bez przedłużenia z mocy prawa, z mocy prawa może kandydować w wyborach na Proboszcza w Parafii, w której pełnił dotąd urząd Proboszcza.

36 Zapis do usunięcia. Proboszcz jest członkiem Rady. Uczestniczy więc w ustalaniu wymagań dla tworzonego stanowiska i uczestniczy w formułowaniu wokacji. Czy zaocznie ma mieć inne zdanie, albo czy chodzi o przywilej liberum veto?

5. Przepis dotyczący możliwości zgłoszenia wniosku o ponowne przeprowadzenie wyborów Proboszcza nie ma zastosowania w sytuacji, kiedy Proboszczowi pozostało mniej niż pięć lat do przejścia na emeryturę. Konsystorz może wtedy, na wniosek Rady Parafialnej i za zgodą zainteresowanego, przenieść go wcześniej na emeryturę.
6. Przepisy §§ 147-149 dotyczą także Proboszczów Pomocniczych.

§ 150

Proboszcz może być pozbawiony swego stanowiska i przeniesiony do innej pracy w Kościele na podstawie:

- a) własnej rezygnacji ze stanowiska Proboszcza,
- b) wspólnej uchwały Konsystorza i Rady Synodalnej, podjętej bezwzględną większością głosów na wniosek Biskupa Kościoła ze względu na dobro Kościoła,
- c) prawomocnego orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Kościoła.

§ 151

1. W wypadku osiągnięcia przez Proboszcza emerytalnego wieku 65 lat, Rada Parafialna, w porozumieniu z Radą Diecezjalną, może wystąpić do Konsystorza z wnioskiem o przedłużenie jego czynnej służby, nie dłużej jednak niż o trzy lata.
2. Emerytowanemu Proboszczowi, który pełnił urząd Proboszcza w danej Parafii co najmniej jedną pełną kadencję, Rada Parafialna zapewnia mieszkanie, co najmniej 2-pokojowe, o standardzie równym mieszkaniu przysługującemu Proboszczowi.
3. W wypadku śmierci duchownego parafialnego Rada Parafialna zapewnia jedno mieszkanie zastępcze jego najbliższemu, zamieszkującym z nim wspólnie do dnia jego śmierci.
4. Mieszkanie zastępcze przysługuje:
 - a) małżonce zmarłego duchownego do końca życia,
 - b) dzieciom zmarłego duchownego do chwili ukończenia przez nie edukacji, lecz nie dłużej, niż do ukończenia przez nie 25 roku życia.

§ 152

W czasie wakatu na stanowisku Proboszcza jego obowiązki pełni Proboszcz Pomocniczy.

§ 153

1. Gdy stanowisko Proboszcza jest wakujące, a Parafia nie powołała Proboszcza Pomocniczego, obowiązki Proboszcza pełni mianowany przez Konsystorz Proboszcz – Administrator.
2. Proboszczem – Administratorem parafii może zostać duchowny, który zdał egzamin „pro ministerio” przed Kościelną Komisją Egzaminacyjną.
3. Proboszczowi – Administratorowi przysługują w Parafii uprawnienia Proboszcza, o ile spełnia on wszystkie warunki, określone w Pragmatyce Służbowej Kościoła.

§ 154

Zarządzanie Parafią przez Proboszcza Pomocniczego lub Proboszcza – Administratora nie może trwać dłużej niż dwa lata. Nie dotyczy to Parafii, które trwale są administrowane przez Proboszcza innej Parafii.

§ 155

1. Konsystorz na wniosek Rady Parafialnej lub z własnej inicjatywy przydziela Parafii Wikariusza.
2. Przydział Wikariusza ma na celu praktyczne przygotowanie duchownego w pierwszych latach po ordynacji pod kierunkiem Proboszcza do pełnienia samodzielnej pracy duszpasterskiej i sprawowania odpowiedzialności administracyjnej w Kościele.
3. Wikariusz podlega Proboszczowi, który wyznacza mu zakres obowiązków oraz, w porozumieniu z Radą Parafialną, miejsce zamieszkania.
4. W wyjątkowych przypadkach miejscem odbywania wikariatu może być inna niż Parafia jednostka organizacyjna Kościoła.

§ 156

1. Wikariat trwa w zasadzie trzy lata. Wskazane jest, aby Wikariusz zapoznał się z różnymi możliwościami i rodzajami pracy w Kościele.
2. W trzecim roku wikariatu Wikariusz powinien wystąpić do Konsystorza o dopuszczenie go do egzaminu „pro ministerio”.
3. Egzamin „pro ministerio” odbywa się po trzech latach pracy w Kościele, licząc od dnia ordynacji.

4. Po zdaniu egzaminu „pro ministerio” duchowny ma prawo do objęcia samodzielnego stanowiska w Kościele, np. Proboszcza – Administratora Parafii, a po upływie pięciu lat od ordynacji ma prawo kandydowania na stanowisko Proboszcza.
5. Wikariat nie powinien trwać dłużej niż pięć lat. Konsystorz winien zadbać o to, aby duchowni po zdaniu egzaminu „pro ministerio” kończyli praktykę wikariacką i podejmowali służbę w Kościele na innych stanowiskach.
6. Inne szczegóły i zasady odbywania praktyki parafialnej i wikariatu reguluje Pragmatyka Służbowa Kościoła.

§ 157

Proboszcz wydaje opinię o Wikariuszu. Może też wystąpić do Konsystorza o odwołanie Wikariusza:

- a) w okresie do dwóch lat pracy pod jego kierunkiem, podając podstawę wniosku o odwołanie,
- b) po upływie dwóch lat bez konieczności podania powodu swego wniosku.

ROZDZIAŁ V DIAKONAT

§ 158

Diakonaty są jednostkami organizacyjnymi Kościoła posiadającymi osobowość prawną. Cel powołania, zadania i sposób ich realizacji, strukturę organizacyjną, siedzibę, sposób zarządzania i nadzoru określają statuty Diakonatów nadane uchwałą Synodu Kościoła.

ROZDZIAŁ VI PRZEPISY KOŃCOWE

§ 159

Zmiany Prawa Wewnętrznego mogą być uchwalone większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej 2/3 liczby członków Synodu Kościoła.

§ 160

Niniejsze Prawo Wewnętrzne wchodzi w życie z dniem ... roku.

Jednocześnie traci moc Zasadnicze Prawo Wewnętrzne obowiązujące od dnia 1 grudnia 1996 roku oraz następujące akty prawne: